

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
FOUNDATION FOR ECONOMIC & INDUSTRIAL RESEARCH

Τσάμη Καρατάση 11 – Αθήνα 117 42, Τηλ. 210 9211200-10 Fax 210 9233977, 210 9228130
11 Tsami Karatasi Str.-Athens 117 42, Tel. 210 9211200-10 Fax 210 9233977, 210 9228130

**Η παραχώρηση και αξιοποίηση της περιοχής του Ελληνικού
ως μοχλός ανάπτυξης για την ελληνική οικονομία:
Αποτίμηση των μακροοικονομικών επιδράσεων**

Νίκος Ζόνζηλος

Ερευνητικός Συνεργάτης

Κύρια Σημεία

- Η μελέτη του IOBE ασχολείται με την εκτίμηση των επιδράσεων που θα είχε η αξιοποίηση της περιοχής του Ελληνικού στην ελληνική οικονομία σε μακροοικονομικό επίπεδο.
- Οι εκτιμήσεις βασίζονται σε κεντρικές υποθέσεις εργασίας αναφορικά με το τίμημα που θα εισπραχθεί από την παραχώρηση της έκτασης του Ελληνικού όπως και για τις επενδύσεις που αναμένονται για την ανάπτυξή της περιοχής σε βάθος ενός χρονικού διαστήματος.
- Η αρχική μελέτη (στις σσ. 4-42 του παρόντος αρχείου) ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο του 2013. Συμπληρώθηκε και ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2013 (σσ. 43-61), ώστε να ερευνηθούν ως βάση εναλλακτικές αρχικές υποθέσεις και να εξετασθεί η ευρωστία των βασικών συμπερασμάτων.

Κύρια Αποτελέσματα

- Με βάση τις κεντρικές υποθέσεις που υιοθετήθηκαν, αναμένεται η δημιουργία 35.000 νέων θέσεων εργασίας κατά τη φάση υλοποίησης της επένδυσης.
- Αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,2% ως αποτέλεσμα της αυξημένης επενδυτικής ζήτησης και ιδιωτικής κατανάλωσης.
- Ενίσχυση του ισοζυγίου εξωτερικών συναλλαγών με την εισροή κεφαλαίων και εισοδημάτων από το εξωτερικό.
- Αποφεύγεται η απώλεια 15.000 θέσεων εργασίας, λόγω των μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής που θα έπρεπε να ληφθούν για να υποκαταστήσουν το δημοσιονομικό όφελος από την παραχώρηση.
- Τα αποτελέσματα των νέων σεναρίων (ανάλυση ευαισθησίας) καταδεικνύουν ότι οι μακροοικονομικές επιπτώσεις καθορίζονται κυρίως από το ύψος της επένδυσης και όχι το αρχικό τίμημα.

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
FOUNDATION FOR ECONOMIC & INDUSTRIAL RESEARCH

Τσάμη Καρατάση 11 – Αθήνα 117 42, Τηλ. 210 9211200-10 Fax 210 9233977, 210 9228130
11 Tsami Karatasi Str.-Athens 117 42, Tel. 210 9211200-10 Fax 210 9233977, 210 9228130

**Η παραχώρηση και αξιοποίηση της περιοχής του Ελληνικού
ως μοχλός ανάπτυξης για την ελληνική οικονομία:
Αποτίμηση των μακροοικονομικών επιδράσεων**

Νίκος Ζόνζηλος
Ερευνητικός Συνεργάτης

Ιούλιος 2013

Η ελληνική οικονομία σε παρατεταμένη και βαθιά ύφεση

- Η οικονομική πολιτική που ακολουθήθηκε στην Ελλάδα από τότε που η χώρα αποκλείστηκε από τις διεθνείς αγορές και τέθηκε κάτω από την επιτήρηση των δανειστών της, παρά τα σοβαρά λάθη εφαρμογής και σχεδιασμού, πέτυχε μια εξαιρετικά σημαντική οικονομική προσαρμογή, η οποία μάλλον δεν έχει άλλο προηγούμενο στη σύγχρονη οικονομική ιστορία. Ο παράλληλος περιορισμός του δημοσιονομικού ελλείμματος και του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε διάστημα τριετίας, ξεπέρασε τις διεθνείς νόρμες. Τις νόρμες όμως ξεπέρασε και το κόστος της προσαρμογής σε όρους απωλειών σε θέσεις εργασίας και προϊόντος.
- Η Ελλάδα σήμερα βρίσκεται στον πέμπτο συνεχή χρόνο μιας βαθιάς και παρατεταμένης ύφεσης. Η σωρευτική μείωση του ΑΕΠ κατά την περίοδο 2008-2013 αναμένεται να προσεγγίσει το 27% ενώ η επίσημη ανεργία καταγράφει συνεχή άνοδο (αν και πλέον με επιβραδυνόμενο ρυθμό) και βρίσκεται στο 27% του εργατικού δυναμικού.

Οι ασκούντες την οικονομική πολιτική στερούνται ορισμένων βασικών μέσων οικονομικής πολιτικής

- Οι ασκούντες την οικονομική πολιτική στερούνται ορισμένων βασικών μέσων οικονομικής πολιτικής τα οποία στην τρέχουσα συγκυρία θα βοηθούσαν στην εξισορρόπηση και συμβιβασμό κάποιων στόχων που στη βραχυχρόνια διαδρομή της οικονομίας προς την ισορροπία εμφανίζονται αντιφατικοί ή ακόμη και αλληλοσυγκρουόμενοι.
- Ουσιαστικά, οι αρχές διαθέτουν ένα μόνο μέσο άσκησης οικονομικής πολιτικής για τον περιορισμό όλων των ανισορροπιών και την βραχυχρόνια κατεύθυνση της οικονομίας: τον ονομαστικό μισθό. Με μεταβολές (μειώσεις) του ονομαστικού μισθού πρέπει να ανακτηθεί η χαμένη ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, να εξισορροπηθούν τα ισοζύγια του κράτους, εσωτερικό και εξωτερικό, και να περιοριστεί η ανεργία.
- Η βασική αρχή της οικονομικής πολιτικής σύμφωνα με την οποία για κάθε στόχο απαιτείται ένα ξεχωριστό μέσο πολιτικής είχε παραβιαστεί. Μόνο εξ' αυτού του λόγου η περιορισμένη αποτελεσματικότητα της οικονομικής πολιτικής είναι δεδομένη.

Η αξιοποίηση Ι.Π.Δ βασικό αναπτυξιακό και δημοσιονομικό εργαλείο της οικονομικής πολιτικής

- Το μείγμα της οικονομικής πολιτικής απαιτεί βελτίωση και κυρίως εμπλουτισμό με νέα μέσα προκειμένου να καταστεί αποτελεσματικότερο. Τα μέσα πολιτικής στο οπλοστάσιο αυτών που διαμορφώνουν και ασκούν πολιτική πρέπει να αυξηθούν.
- Το πρόγραμμα αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (Ι.Π.Δ.) μπορεί και πρέπει να αποτελέσει μια βασική ενισχυτική συνιστώσα της ασκούμενης οικονομικής πολιτικής.

Ο στόχος του προγράμματος είναι διττός:

Δημοσιονομικός αλλά και κυρίως αναπτυξιακός.

- **Πρώτον**, αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την ελάφρυνση της φορολογικής επιβάρυνσης ή της αντίστοιχης περικοπής δαπανών σε όλη την περίοδο εφαρμογής του προγράμματος για τον περιορισμό του ελλείμματος και του χρέους.

Η αναπτυξιακή συνιστώσα του προγράμματος αξιοποίησης της Ι.Π.Δ.

- **Δεύτερον**, το πρόγραμμα αξιοποίησης της περιουσίας του δημοσίου μπορεί να έχει έναν άμεσο και διατηρήσιμο αναπτυξιακό αποτέλεσμα στην ελληνική οικονομία. Αυτό θα προέλθει από τις συνέργειες και παράλληλες επενδύσεις που προκαλούνται κατά την κατασκευή των διαφόρων έργων. Όμως ιδιαίτερη σημασία έχουν οι θέσεις εργασίας και τα εισοδήματα που θα δημιουργηθούν κατά την λειτουργία των νέων εγκαταστάσεων και υποδομών που θα κατασκευαστούν, στις περιοχές που θα παραχωρηθούν.
- Η αμεσότητα είναι ένα πλεονέκτημα της αξιοποίησης της Ι.Π.Δ., σε αντίθεση με το σύνολο των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που περιλαμβάνονται στο μνημόνιο και στοχεύουν κυρίως στην ενίσχυση του μεσοπρόθεσμου δυναμικού ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας.

Η αποτίμηση των μακροοικονομικών επιπτώσεων από την αξιοποίηση της περιοχής του Ελληνικού

- Η παρούσα εργασία επικεντρώνει και αποτιμά τις μακροοικονομικές επιπτώσεις ενός σημαντικού στοιχείου του όλου προγράμματος αξιοποίησης της Ι.Π.Δ. Η εργασία αφορά αποκλειστικά στην μακροοικονομική αποτίμηση των ωφελειών που θα προκύψουν από την παραχώρηση και αξιοποίηση της περιοχής του πρώην αεροδρομίου του Ελληνικού.

Οργάνωση της εργασίας

Η μελέτη έχει οργανωθεί σε δύο βασικούς άξονες:

- Ο **πρώτος άξονας** εστιάζει στην αποτίμηση των μακροοικονομικών επιπτώσεων από την άμεση μείωση του δημοσίου χρέους που θα προέλθει από την πώληση / εκχώρηση της περιοχής του πρώην αεροδρομίου του Ελληνικού και τη μη εφαρμογή ισοδύναμης δημοσιονομικής πολιτικής.
- Ο **δεύτερος άξονας** αφορά στην αποτίμηση των μακροοικονομικών επιπτώσεων από την γενικότερη επενδυτική δραστηριότητα και σε συνέργειες που θα προκύψουν από την πώληση και πολύπλευρη αξιοποίηση των περιοχών που θα παραχωρηθούν / πωληθούν και περιλαμβάνει:
 - Ενίσχυση της οικοδομικής δραστηριότητας
 - Ενδογενής αλλά και αυτόνομη μόνιμη άνοδος της ιδιωτικής κατανάλωσης
 - Γενικότερη τόνωση του τομέα των υπηρεσιών –εισοδημάτων- σε πολλά επίπεδα από την λειτουργία των πολλαπλών δραστηριοτήτων.
 - Θετική επίδραση στο ισοζύγιο πληρωμών από την ανάλογη εισροή ιδιωτικών κεφαλαίων.

Μεθοδολογία (πρώτος άξονας)

- **Πρώτος άξονας:** Υποθέτουμε αρχικά ότι, δεν γίνεται αξιοποίηση της περιοχής του Ελληνικού, δεν εισρέουν πόροι, τα έσοδα από την πώληση δεν πραγματοποιούνται.
- Τότε θα πρέπει να ληφθούν δημοσιονομικά μέτρα περιστολής δαπανών ή και αύξησης εσόδων με ισοδύναμο δημοσιονομικό αποτέλεσμα με αυτό που θα προέκυπτε από την πώληση της περιοχής. Τα δημοσιονομικά μέτρα περιορισμού του ελλείμματος και χρέους έχουν μακροχρόνιο όφελος, ωστόσο βραχυχρόνια θα επιβαρύνουν τη δραστηριότητα και την ευημερία των πολιτών.
- Αποτιμώντας το βραχυχρόνιο κόστος των μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής που θα απαιτηθούν, για ένα ισοδύναμο αποτέλεσμα στο χρέος με αυτό της πώλησης της περιοχής, θα διαφανούν και θα ποσοτικοποιηθούν οι ωφέλειες σε όρους ΑΕΠ, στοιχείων της ζήτησης, απασχόλησης, τιμών κλπ. σε σχέση με την άμεσο αγορά χρέους που δεν επιβαρύνει τη δραστηριότητα.

Μεθοδολογία

- Είναι γνωστό όμως ότι οι στόχοι της δημοσιονομικής πολιτικής μπορούν να επιτευχθούν με διάφορα μέσα, τόσο από την πλευρά των δαπανών όσο και από την πλευρά των εσόδων. Κατά συνέπεια θα πρέπει να διατυπωθούν διάφορα σενάρια ισοδύναμου δημοσιονομικού αποτελέσματος τα οποία όμως θα έχουν διαφορετικές μακροοικονομικές επιπτώσεις και θα διαφοροποιούνται από την επιλογή του μέσου πολιτικής, φόρου ή δαπάνης.
- Στη συγκεκριμένη εργασία τα δημοσιονομικά μέσα που δοκιμάστηκαν εναλλακτικά ήταν: Η δημόσια κατανάλωση, οι δημόσιες επενδύσεις, οι άμεσοι φόροι φυσικών προσώπων, οι έμμεσοι φόροι και οι άμεσοι φόροι στις επιχειρήσεις.

Μεθοδολογία

- Οι παρεμβάσεις αυτές συγκεκριμενοποιούνται στην εμπειρική εργασία με τη διατύπωση εναλλακτικών σεναρίων δημοσιονομικής προσαρμογής που καλύπτουν έναν μακρύ χρονικό ορίζοντα. Η διατύπωση των σεναρίων διενεργείται με τη βοήθεια του πολυεθνικού και πολυκλαδικού υποδείγματος γενικής ισορροπίας GIMF του ΔΝΤ που έχει διαμετρηθεί για την Ελλάδα στο IOBE.

Το υπόδειγμα γενικής ισορροπίας GIMF, γενικά χαρακτηριστικά

- Πολυεθνικό πολυκλαδικό υπόδειγμα γενικής ισορροπίας (DSGE) του ΔΝΤ.
- Μικροοικονομική θεμελίωση (βοηθά στην ερμηνεία).
- Προσδοκίες, βελτιστοποίηση.
- Εκδοχή τριών «περιοχών»: Ελλάδα, Ευρωζώνη και λοιπός κόσμος.
- Μονοπωλιακός ανταγωνισμός, πολλές επιχειρήσεις, καθεμία παράγει ένα διαφοροποιημένο προϊόν.
- Μεγάλος αριθμός δυσκαμψιών και κόστη προσαρμογής.
- Δημοσιονομικές επιδράσεις μέσω της συμπεριφοράς των καταναλωτών (η Ρικαρδιανή ισοδυναμία δεν ισχύει).

Ρικαρδιανή ισοδυναμία

Το GIMF ξεπερνά τη δημοσιονομική ουδετερότητα κατά βάση με δύο τρόπους:

- Με το διαχωρισμό των νοικοκυριών σε αυτά που έχουν πρόσβαση στις χρηματοοικονομικές αγορές (και μπορούν να εξομαλύνουν την καταναλωτική τους δαπάνη) και σε αυτά χωρίς πρόσβαση στις αγορές που καταναλώνουν αποκλειστικά το τρέχον εισόδημα.
- Με την ύπαρξη διαστρεβλωτικών φόρων, που επηρεάζουν την προσφορά των παραγωγικών συντελεστών.

Συνοπτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων των προσομοιώσεων

- Αρχικά διατυπώνεται ένα σενάριο αναφοράς με το οποίο θα συγκριθούν οι εναλλακτικές προσομοιώσεις που θα διενεργηθούν υποθέτοντας τις δημοσιονομικές παρεμβάσεις που αναφέρθηκαν
- Στη συγκεκριμένη εργασία όλα τα δημοσιονομικά μέσα, τόσο από την πλευρά των φόρων όσο και των δαπανών, μεταβλήθηκαν κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να επιφέρουν στο ετήσιο έλλειμμα (εκπεφρασμένο ως ποσοστό του ΑΕΠ) μείωση όση προβλέπεται να προέλθει από τις εισπράξεις από την πώληση / παραχώρηση της περιοχής του Ελληνικού.
- Συγκεκριμένα, χρησιμοποιήθηκε ως βασική υπόθεση εργασίας ότι θα εισπραχθεί ποσό 1 δις κατανεμημένο σε δύο έτη.

Σε περίπτωση που οι υποθέσεις εργασίας διαφοροποιηθούν σημαντικά, θα πρέπει να τροποποιηθούν ανάλογα και τα αποτελέσματα

Συνοπτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων των προσομοιώσεων

- Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μας, αν δεν παραχωρηθεί η περιοχή του Ελληνικού, η αναγκαία δημοσιονομική πολιτική που θα πρέπει να εφαρμοστεί για την κάλυψη του ελλείμματος που θα προκύψει, θα οδηγήσει σε υποχώρηση του ΑΕΠ κατά 0,3 εκατοστιαίες μονάδες, κατά τα δυο πρώτα χρόνια.
- Επιπλέον τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η μη παραχώρηση της περιοχής οδηγεί σε μια απώλεια περίπου 14.500 θέσεων εργασίας κατ' έτος για τα δυο πρώτα χρόνια.
- Τα συγκριτικά αποτελέσματα των διαφόρων δημοσιονομικών μέσων για το ΑΕΠ και την απασχόληση, παρουσιάζονται ως ποσοστιαίες αποκλίσεις επιπέδων από την προσομοίωση αναφοράς αριθμητικά και γραφικά.
- Σε παράρτημα δίνονται αναλυτικά αποτελέσματα για τη δημόσια κατανάλωση. Αναλυτικά αποτελέσματα είναι διαθέσιμα για κάθε μέσο.

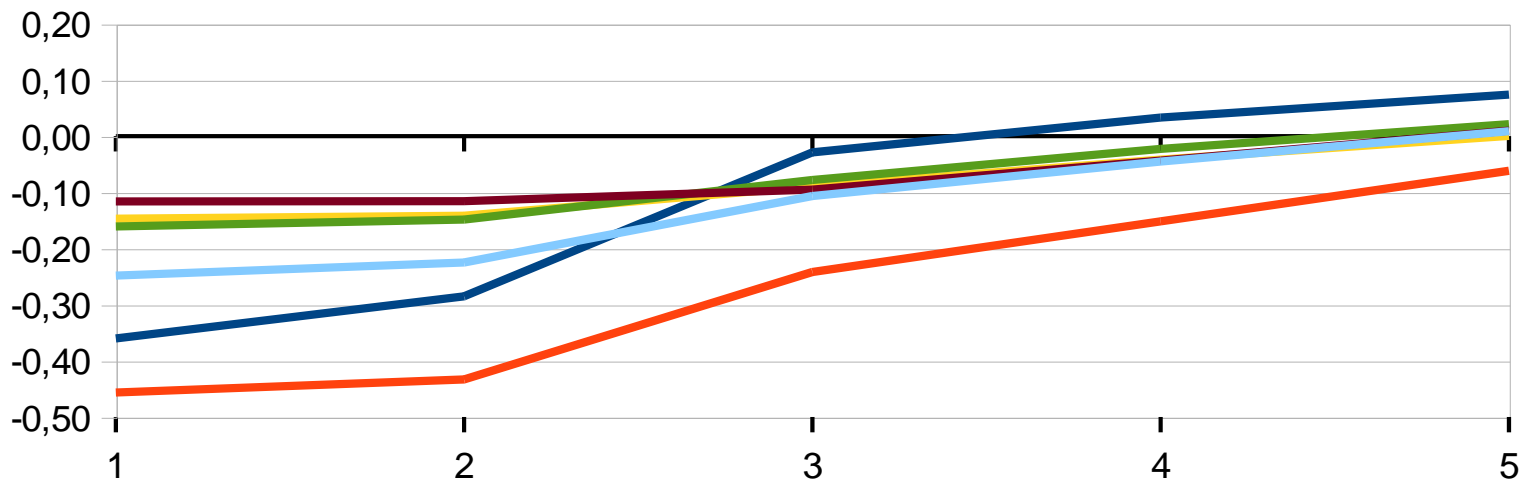
Επιδράσεις στο ΑΕΠ από τη μη εφαρμογή του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων (Ποσοστιαίες αποκλίσεις επιπέδων)

	1	2	3	4	5
Δημόσια Κατανάλωση	-0,36	-0,29	-0,03	0,03	0,07
Δημόσιες Επενδύσεις	-0,46	-0,43	-0,24	-0,15	-0,06
Άμεσοι Φόροι(φυσικά προσ.)	-0,15	-0,14	-0,09	-0,04	0,00
Φόροι Κατανάλωσης	-0,16	-0,15	-0,08	-0,02	0,02
Φόροι επιχειρήσεις	-0,12	-0,12	-0,10	-0,04	0,01
Μ.Ο	-0,25	-0,22	-0,11	-0,05	0,01

Συγκριτική αξιολόγηση των επιδράσεων των διαφόρων δημοσιονομικών μέσων στο ΑΕΠ

Επιδράσεις στο ΑΕΠ των διαφόρων δημοσιονομικών μέσων

(Ποσοστιαίες αποκλίσεις επιπέδων από την προσομοίωση αναφοράς)

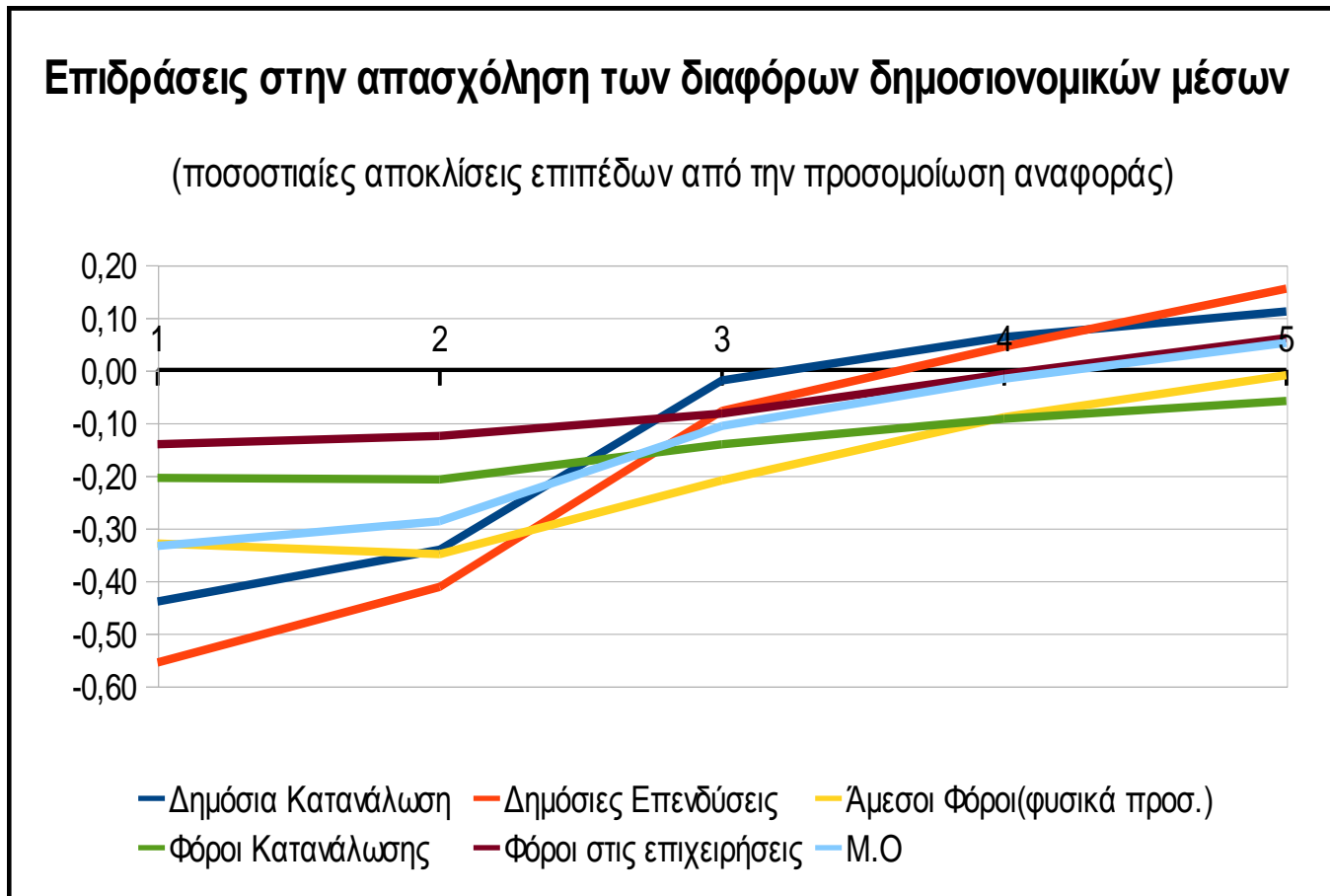

— Δημόσια Κατανάλωση — Δημόσιες Επενδύσεις — Άμεσοι Φόροι(φυσικά προσ.)
— Φόροι Κατανάλωσης — Φόροι στις επιχειρήσεις — M.O

Επιδράσεις στην απασχόληση από τη μη εφαρμογή του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων (Ποσοστιαίες αποκλίσεις επιπέδων)

	1	2	3	4	5
Δημόσια Κατανάλωση	-0,44	-0,34	-0,02	0,06	0,11
Δημόσιες Επενδύσεις	-0,56	-0,41	-0,08	0,04	0,15
Άμεσοι Φόροι(φυσικά προσ.)	-0,33	-0,35	-0,21	-0,09	-0,01
Φόροι Κατανάλωσης	-0,21	-0,21	-0,14	-0,09	-0,06
Φόροι στις επιχειρήσεις	-0,14	-0,13	-0,08	-0,01	0,06
Μ.Ο	-0,335	-0,288	-0,107	-0,017	0,051

Συγκριτική αξιολόγηση των επιδράσεων των διαφόρων δημοσιονομικών μέσων στην Απασχόληση

Η μεσοπρόθεσμη αξιοποίηση της περιοχής του Ελληνικού, η αποτίμηση των μακροοικονομικών επιπτώσεων

- Στο δεύτερο τμήμα της μελέτης επιχειρείται να αποτιμηθεί η επίπτωση που θα έχει στα μακροοικονομικά μεγέθη της ελληνικής οικονομίας η γενικότερη αξιοποίηση της περιοχής από την προβλεπόμενη ανάπτυξη των πολλαπλών δραστηριοτήτων που θα δημιουργηθούν.

Ειδικότερα θα πρέπει να αποτιμηθεί:

1. Η άμεση ενίσχυση της δραστηριότητας που θα προέλθει από την κατασκευή των υποδομών και τη γενικότερη οικοδομική δραστηριότητα.
2. Η σημαντική μεσοπρόθεσμη συμβολή στην άνοδο της ιδιωτικής κατανάλωσης αλλά και στα ιδιωτικά και δημόσια εισοδήματα που θα προκληθεί από την αξιοποίηση της περιοχής και την εισροή πόρων από το εξωτερικό.

Η μεθοδολογία της αποτίμησης

- Για την αποτίμηση των επιπτώσεων αυτών θα χρησιμοποιηθεί το μακροοικονομικό υπόδειγμα της ελληνικής οικονομίας που συντηρούμε στο IOBE. Το υπόδειγμα αυτό είναι ένα τυπικό μακροοικονομικό υπόδειγμα συνολικής προσφοράς και ζήτησης που περιγράφει τις βασικές μακροοικονομικές διασυνδέσεις της ελληνικής οικονομίας.
- Το υπόδειγμα αυτό κρίθηκε προτιμότερο από το GIMF για τη συγκεκριμένη αποτίμηση επειδή πιστεύουμε ότι μπορεί να συλλάβει ακριβέστερα τις επιδράσεις των διαφόρων κατηγοριών επενδύσεων καθώς και της χρονικής τους κατανομής. Επιπλέον, δίνει τη δυνατότητα εξωγενών παρεμβάσεων κατά τη δημιουργία εισοδημάτων από τις πολλαπλές δραστηριότητες και τα εισοδήματα προερχόμενα από αυτόνομες εισροές πόρων.
- Μεθοδολογικά η αποτίμηση διενεργείται με συγκριτική αξιολόγηση εναλλακτικών προσομοιώσεων.

Ο σχεδιασμός της προσομοίωσης

- Αρχικά διατυπώνεται ένα σενάριο μακροοικονομικών εξελίξεων της ελληνικής οικονομίας που καλύπτει την περίοδο 2013-2026. Στο σενάριο αυτό έχουν ληφθεί υπόψη οι πλέον πρόσφατες εκτιμήσεις των διεθνών οργανισμών για το διεθνές περιβάλλον (οικονομική δραστηριότητα, τιμές πετρελαίου, διεθνείς τιμές εμπορευμάτων, όγκος διεθνούς εμπορίου κλπ.). Επιπλέον, το σενάριο ενσωματώνει τις τρέχουσες τάσεις της ελληνικής οικονομίας, με βάση τις βραχυχρόνιες εξελίξεις, καθώς και τις αναγγελθείσες πολιτικές (κυρίως δημοσιονομική).
- Το επόμενο βήμα: Το επενδυτικό πρόγραμμα για την αξιοποίηση του Ελληνικού που παρασχέθηκε από το ΤΑΙΠΕΔ, κατανέμεται χρονικά στις διάφορες κατηγορίες επενδύσεων του υποδείγματος σε όλη την περίοδο 2014-2026.
- Σημειώνεται ότι τα σχετικά ποσά των επενδύσεων αποπληθωρίζονται με το σχετικό αποπληθωριστή ώστε να αναχθούν σε σταθερές τιμές.

Ο σχεδιασμός της προσομοίωσης

- Επιπλέον θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι επενδύσεις αυτές, το 2017 και το 2018 βρίσκονται στο υψηλότερο σημείο και εκπεφρασμένες ως ποσοστό του συνόλου των επενδύσεων προσεγγίζουν το 2,3% και 1,8% αντίστοιχα. Τα υπόλοιπα χρόνια της περιόδου 2014-26 βρίσκονται σε σαφώς χαμηλότερα επίπεδα.
- Τα ποσά αυτά των επενδύσεων ενσωματώθηκαν στο υπόδειγμα.
- Παράλληλα όμως κάνουμε και μια νέα εξωγενή παρέμβαση ενισχύοντας τα εισοδήματα του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας.
- Η πρόσθετη αυτή ενίσχυση δικαιολογείται από το γεγονός ότι οι πολύπλευρες δραστηριότητες που θα αναπτυχθούν αναμένεται να έχουν πολύ ισχυρότερες εισοδηματικές επιδράσεις από αυτές που δημιουργεί ενδογενώς το σύστημα.
- Σε κάθε περίπτωση η εκτίμησή μας είναι συντηρητική. Η πρόσθετη αύξηση που έχει υποτεθεί παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα. Τα ποσά είναι εκπεφρασμένα ως ποσοστό του ΑΕΠ της προσομοίωσης αναφοράς.

Η εξωγενής ενίσχυση των ιδιωτικών εισοδημάτων (ποσοστό % του ΑΕΠ της προσομοίωσης αναφοράς)

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0.3	0.3	0.3	0.3	0.5	0.5	0.5

2021	2022	2023	2024	2025	2026
0.5	0.5	0.8	0.8	0.8	0.8

Τα αποτελέσματα

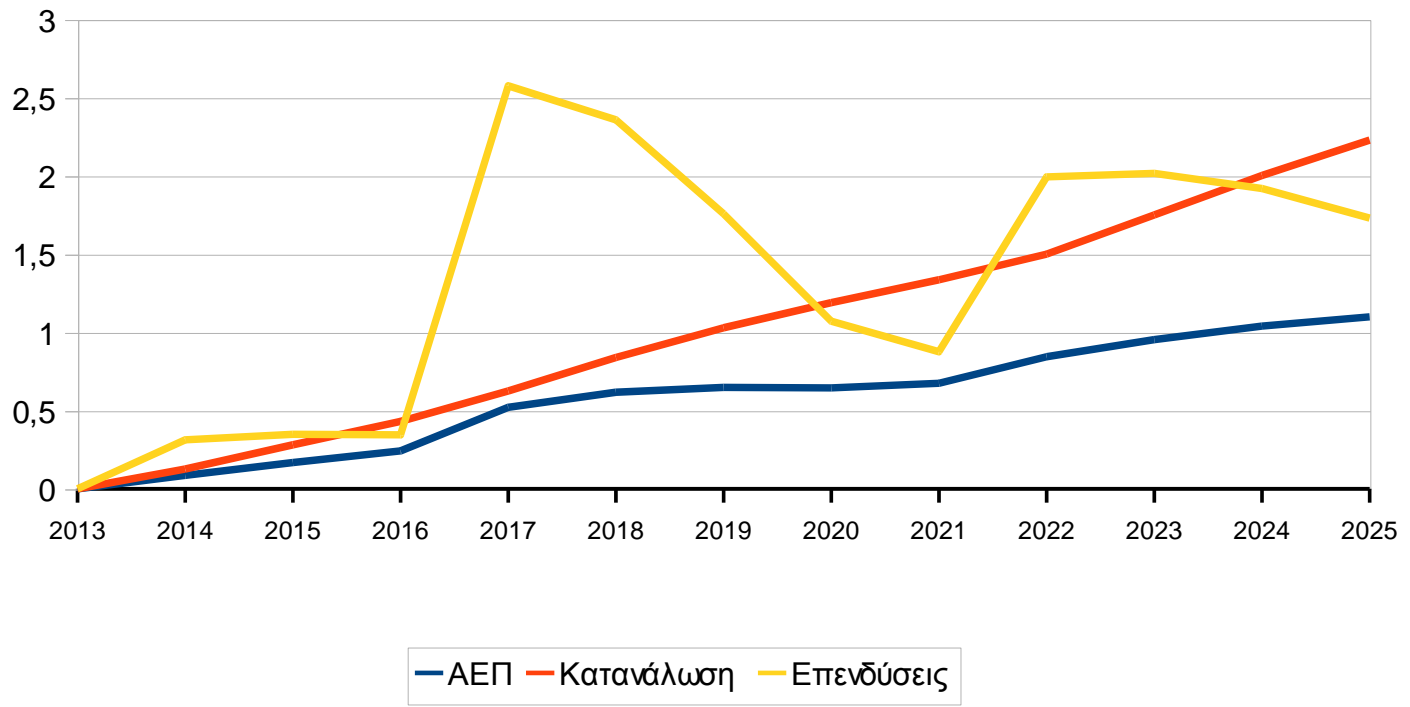
- Στη συνέχεια προσομοιώνουμε εκ νέου το υπόδειγμα αφού πρώτα έχουν ενσωματωθεί οι δυο εξωγενείς παρεμβάσεις στις επενδύσεις και τα ιδιωτικά εισοδήματα.
- Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται γραφικά ως ποσοστιαίες αποκλίσεις επιπέδων από την προσομοίωση αναφοράς.

Τα αποτελέσματα

- Η συνολική επενδυτική δραστηριότητα, αυτόνομη αλλά και ενδογενής, ακολουθεί ανοδική αλλά και έντονα μεταβαλλόμενη πορεία που καθορίζεται από τις προβλέψεις του επενδυτικού προγράμματος. Το 2017 προσεγγίζουν ένα επίπεδο που υπερβαίνει κατά 2,5% το επίπεδο της βάσης, ακολούθως κινείται σε χαμηλότερα επίπεδα.
- Με την εξωγενή ενίσχυση των εισοδημάτων αλλά και τη γενικότερη ενίσχυση της δραστηριότητας που προέρχεται από την επενδυτική άνοδο, η ιδιωτική κατανάλωση αυξάνεται αισθητά. Η άνοδος της ιδιωτικής κατανάλωσης είναι συνεχής και στο τέλος της περιόδου προσομοίωσης υπερβαίνει κατά 2,2% την τιμή της βάσης.

Οι επιπτώσεις στη δραστηριότητα

ΑΕΠ, Ιδ. Κατανάλωση και Επενδύσεις
(ποσοστιαίες αποκλίσεις επιπέδων από την προσομοίωση αναφοράς)

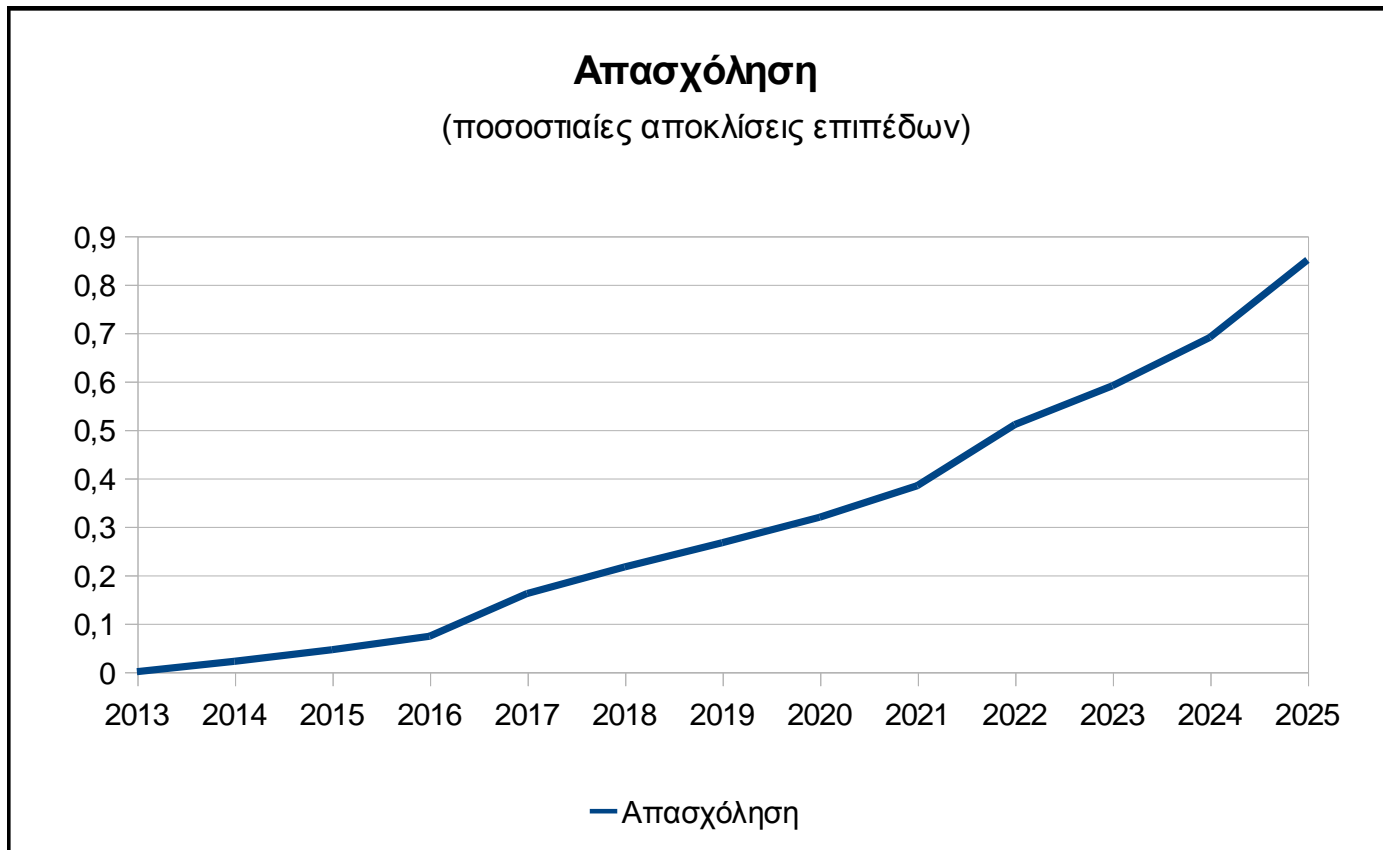
Οι επιπτώσεις στη δραστηριότητα

- Η σημαντική επιτάχυνση της δραστηριότητας από τη ζήτηση επενδυτικών αγαθών και η παράλληλη μόνιμη άνοδος της κατανάλωσης έχει σαν συνέπεια ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ να ενισχυθεί σημαντικά και ακολουθώντας μια ανοδική διαδρομή σε όλη την περίοδο προσομοίωσης να καταλήξει στο τέλος του προγράμματος σε ένα επίπεδο που υπερβαίνει την τιμή της βάσης κατά 1,2%.
- Η ομαλή και συνεχής άνοδος της κατανάλωσης συμβάλλει στην εξομάλυνση της ανόδου του ΑΕΠ παρά την εξαιρετικά ευμετάβλητη επενδυτική συνιστώσα της ζήτησης.

Οι επιπτώσεις στην απασχόληση

- Ανάλογη ανοδική πορεία ακολουθεί και η απασχόληση. Έχουμε μια σταθερή προσθήκη νέων θέσεων εργασίας σε όλη την περίοδο προσομοίωσης 2014-2025 με αποτέλεσμα μετά την πάροδο δέκα-δώδεκα ετών η συνολική απασχόληση να σταθεροποιηθεί σε επίπεδο περίπου κατά 1% υψηλότερο από αυτό της προσομοίωσης βάσης. Ουσιαστικά, αυτό ισοδυναμεί με τη δημιουργία 35.000 νέων θέσεων εργασίας μετά την πάροδο των δώδεκα ετών.
- Σημειώνεται ότι οι πρόσθετες αυτές θέσεις εργασίας σε εθνικό επίπεδο προέρχονται από την επενδυτική δραστηριότητα στη περιοχή του Ελληνικού και την αυξημένη κατανάλωση. Ασφαλώς σε αυτές τις νέες θέσεις εργασίας θα πρέπει να προστεθούν και οι νέες θέσεις που θα είναι αναγκαίες για τη λειτουργία των εγκαταστάσεων και δεν συμπεριλαμβάνονται σε αυτές τις εκτιμήσεις.

Οι επιπτώσεις στην απασχόληση

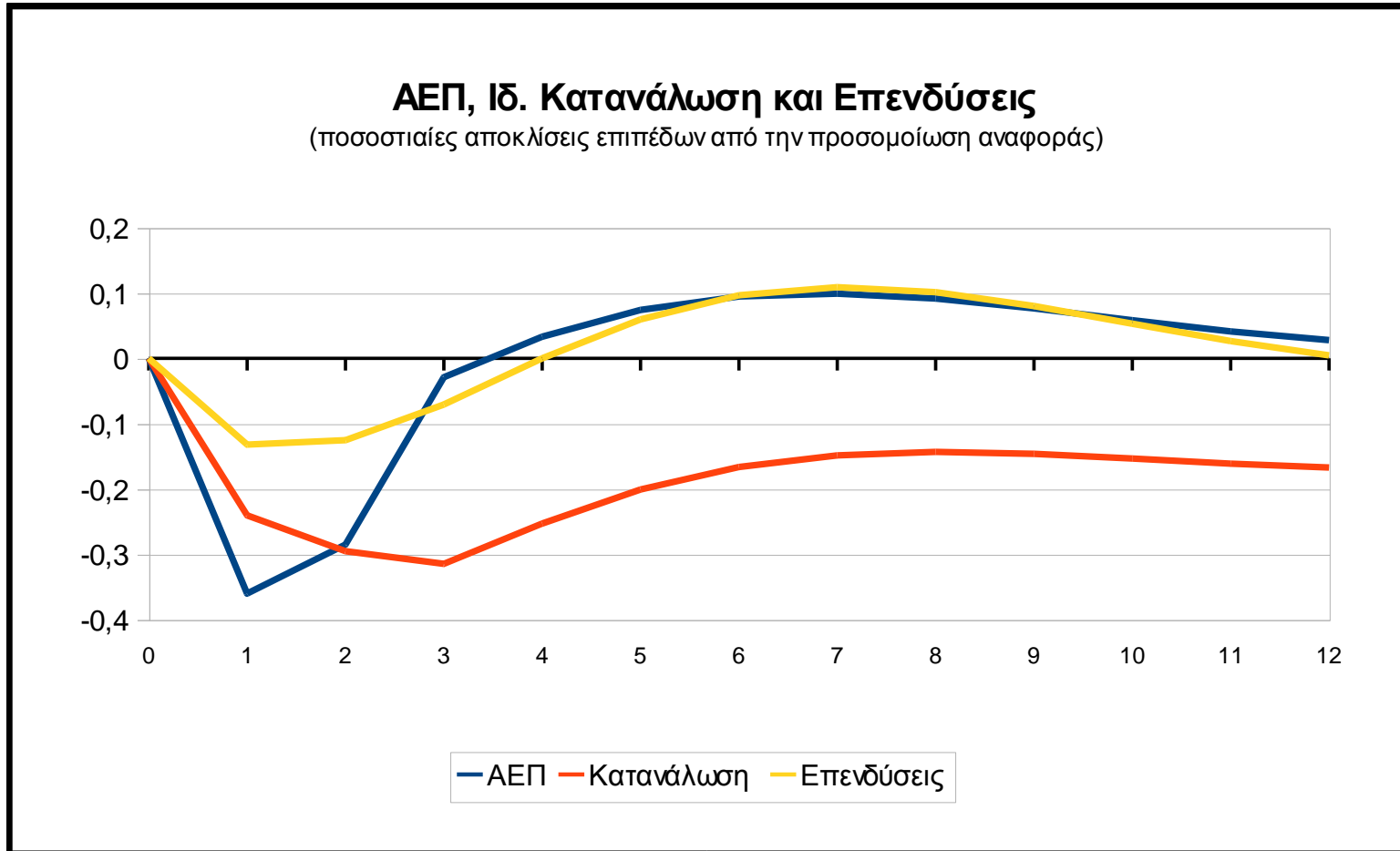
Συμπεράσματα

- Η παραχώρηση και αξιοποίηση της περιοχής του Ελληνικού είναι μια άριστη συμπληρωματική πολιτική που μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά ώστε να περιοριστούν τα υψηλά βραχυχρόνια κόστη σε όρους απασχόλησης και προϊόντος που συνεπάγεται η εφαρμογή της κλασικής δημοσιονομικής πολιτικής.
- Τα κόστη αυτά όπως έχει αποδειχθεί είναι υψηλά στην περίπτωση της Ελλάδος (υψηλός πολλαπλασιαστής).
- Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μας και υπό την δέσμευση των υποθέσεων που έγιναν, οι απώλειες σε θέσεις εργασίας μπορεί να φθάσουν τις 14.500 κατά τα έτη 2014 και 2015. Το δε ΑΕΠ κατά μέσο όρο θα είναι 0,3 % χαμηλότερο, αν η προβλεπόμενη συνεισφορά στη διατηρησιμότητα του δημοσίου χρέους γίνει με δημοσιονομικά μέσα και όχι με τα έσοδα από την παραχώρηση της πρώην περιοχής του αεροδρομίου του Ελληνικού.

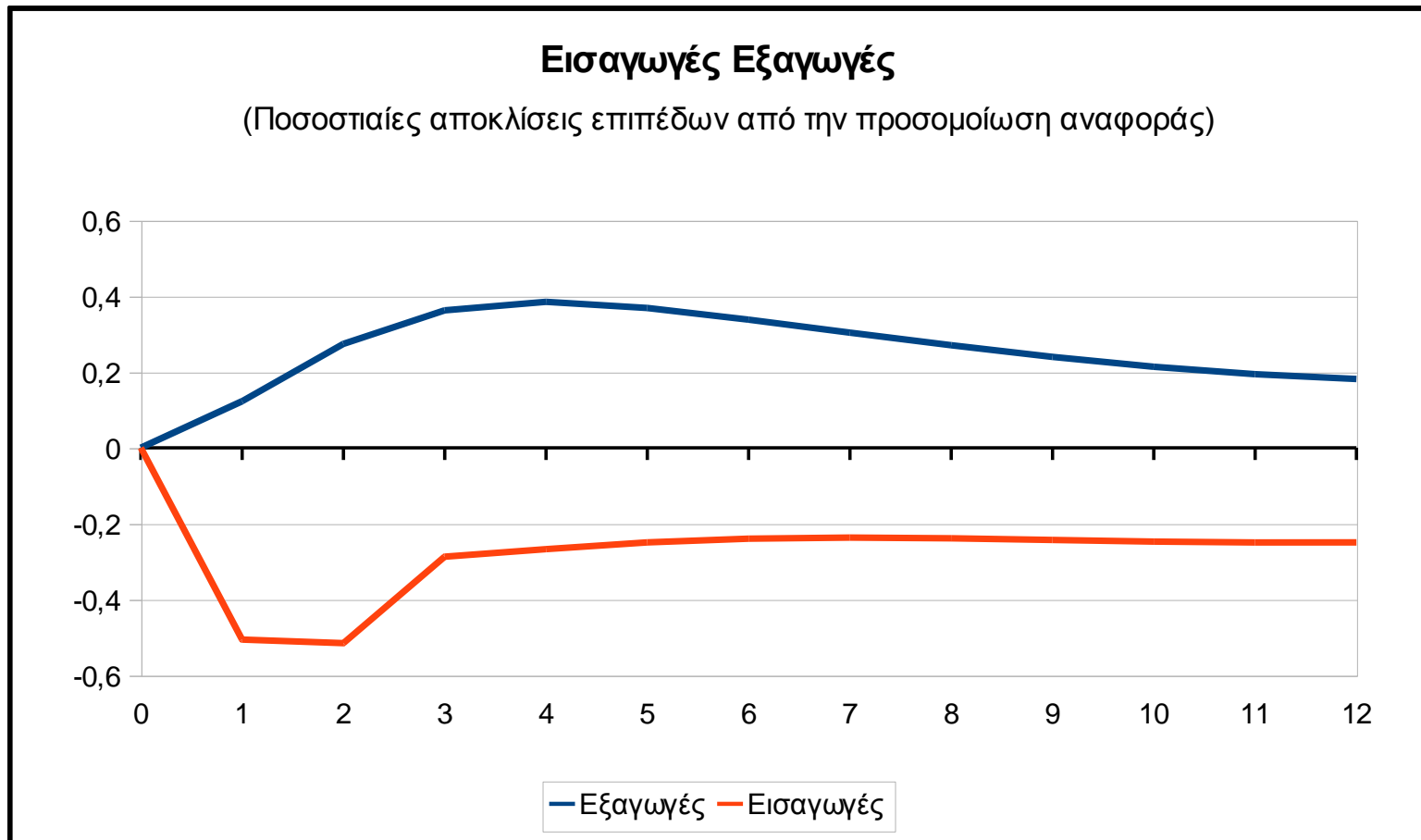
Συμπεράσματα

- Το σενάριο αξιοποίησης της περιοχής του Ελληνικού με συντονισμένη άνοδο της ιδιωτικής κατανάλωσης και επένδυσης, έδειξε ότι η άνοδος του ΑΕΠ και η ενίσχυση της απασχόλησης μπορεί να είναι σημαντική και μόνιμη.
- Το ΑΕΠ θα είναι κατά 1,2% υψηλότερο σε σχέση με την προσομοίωση αναφοράς στο τέλος της περιόδου (έτος 2025), ενώ θα δημιουργηθούν σταδιακά 35.000 πρόσθετες θέσεις εργασίας στη διάρκεια της κατασκευής των έργων.
- Ιδιαίτερα σημαντικό είναι ότι η αναπτυξιακή συνιστώσα της συγκεκριμένης παρέμβασης έχει άμεση και μόνιμη επίδραση στη δραστηριότητα.

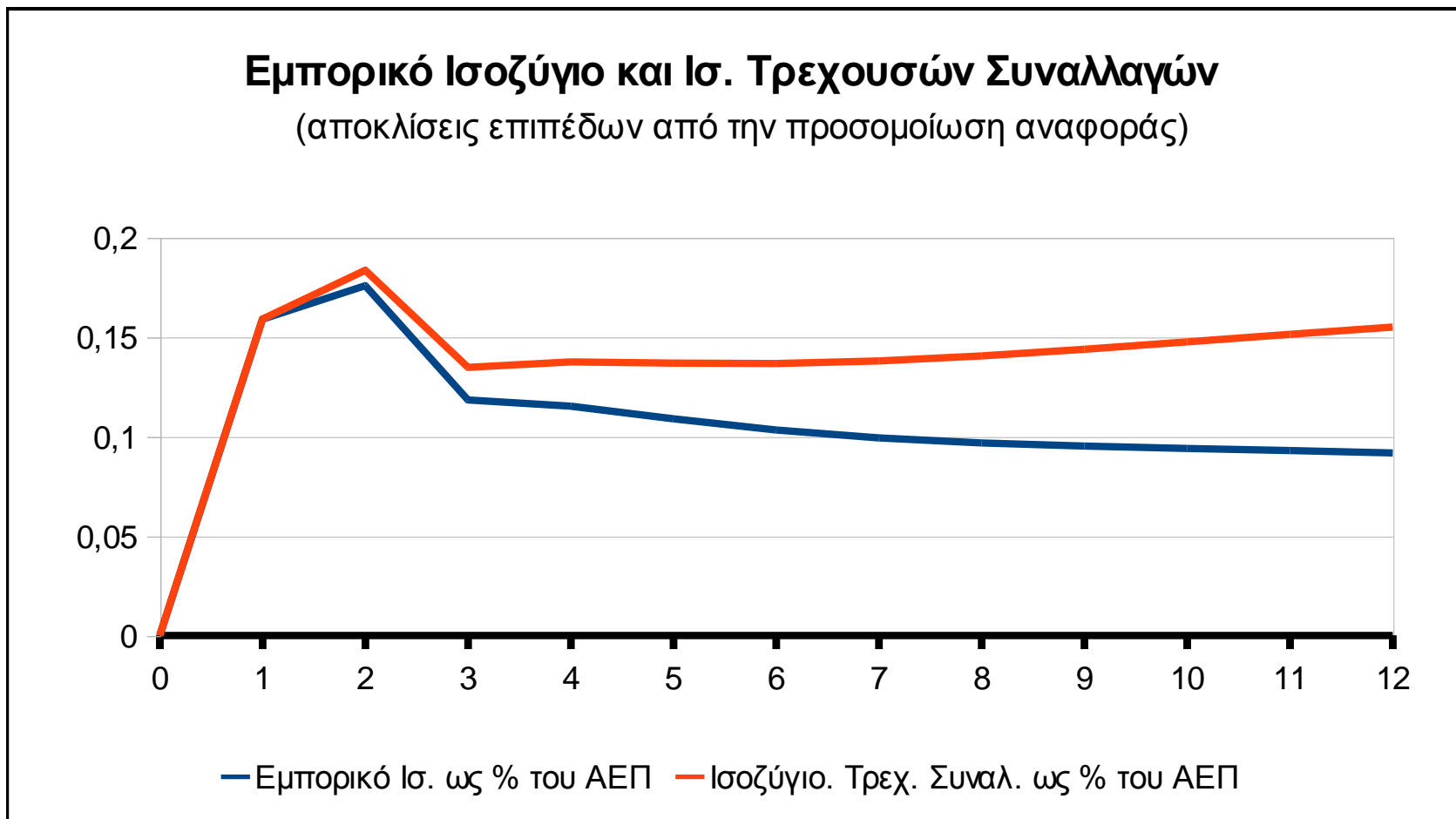
Επιδράσεις στο ΑΕΠ - Τα στοιχεία της ζήτησης και το ισοζύγιο πληρωμών από τη μείωση της δημόσιας κατανάλωσης. (Επιδράσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με την Παραχώρηση του Ελληνικού)

Επιδράσεις στο ΑΕΠ - Τα στοιχεία της ζήτησης και το ισοζύγιο πληρωμών από τη μείωση της δημόσιας κατανάλωσης. (Επιδράσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με την Παραχώρηση του Ελληνικού)

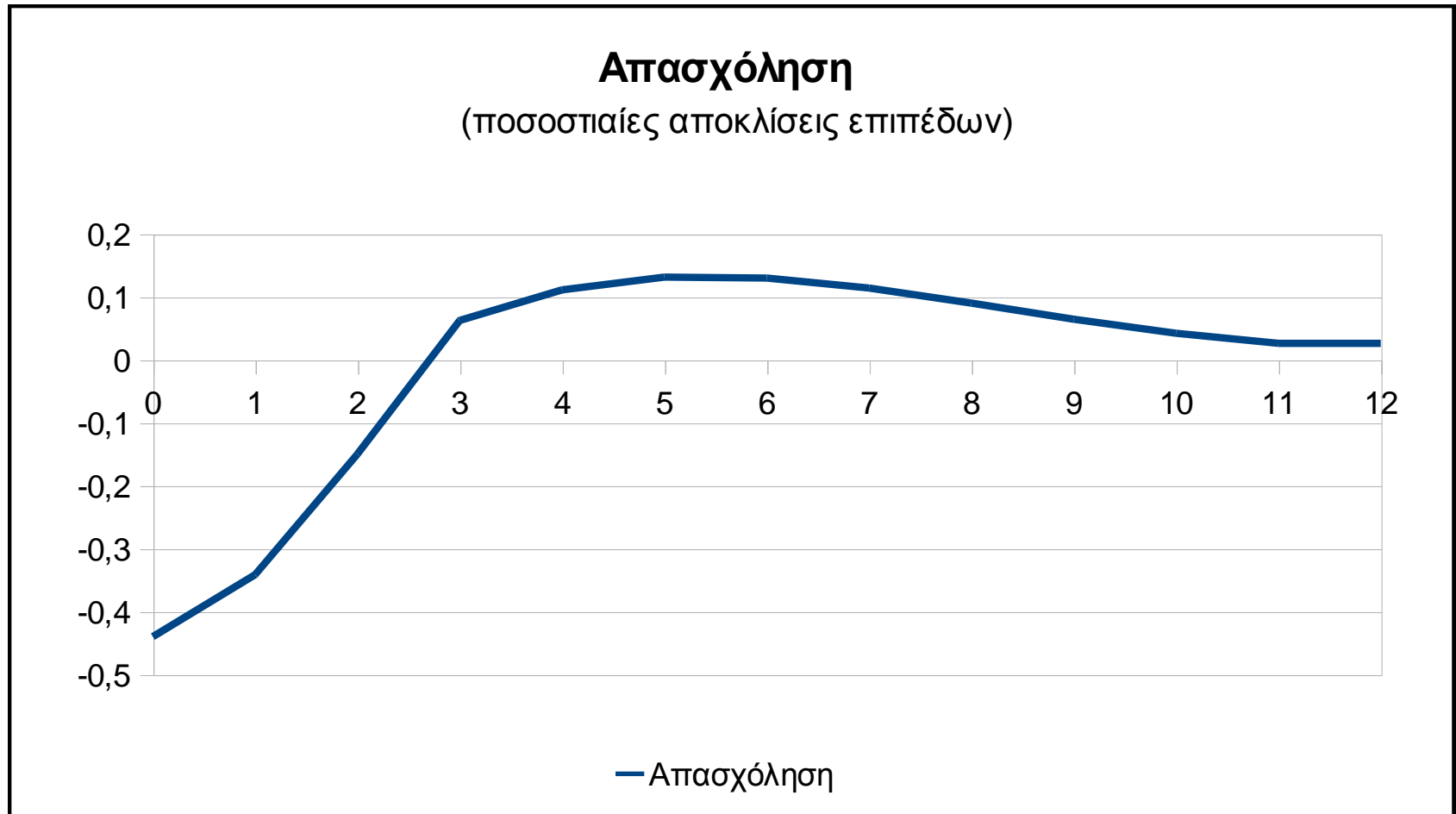

Επιδράσεις στο ΑΕΠ - Τα στοιχεία της ζήτησης και το ισοζύγιο πληρωμών από τη μείωση της δημόσιας κατανάλωσης. (Επιδράσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με την Παραχώρηση του Ελληνικού)

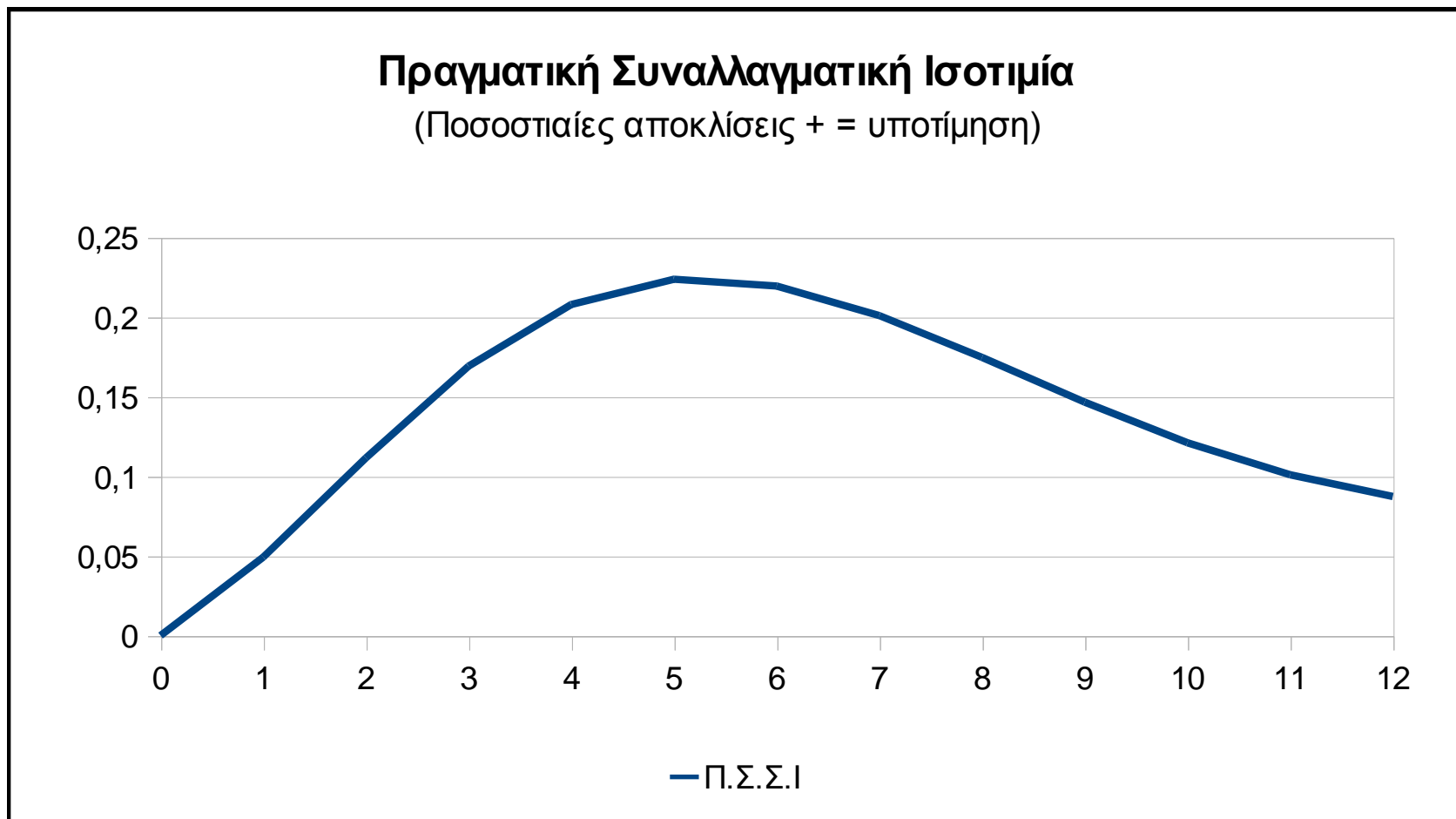

Επιδράσεις στο ΑΕΠ - Τα στοιχεία της ζήτησης και το ισοζύγιο πληρωμών από τη μείωση της δημόσιας κατανάλωσης.

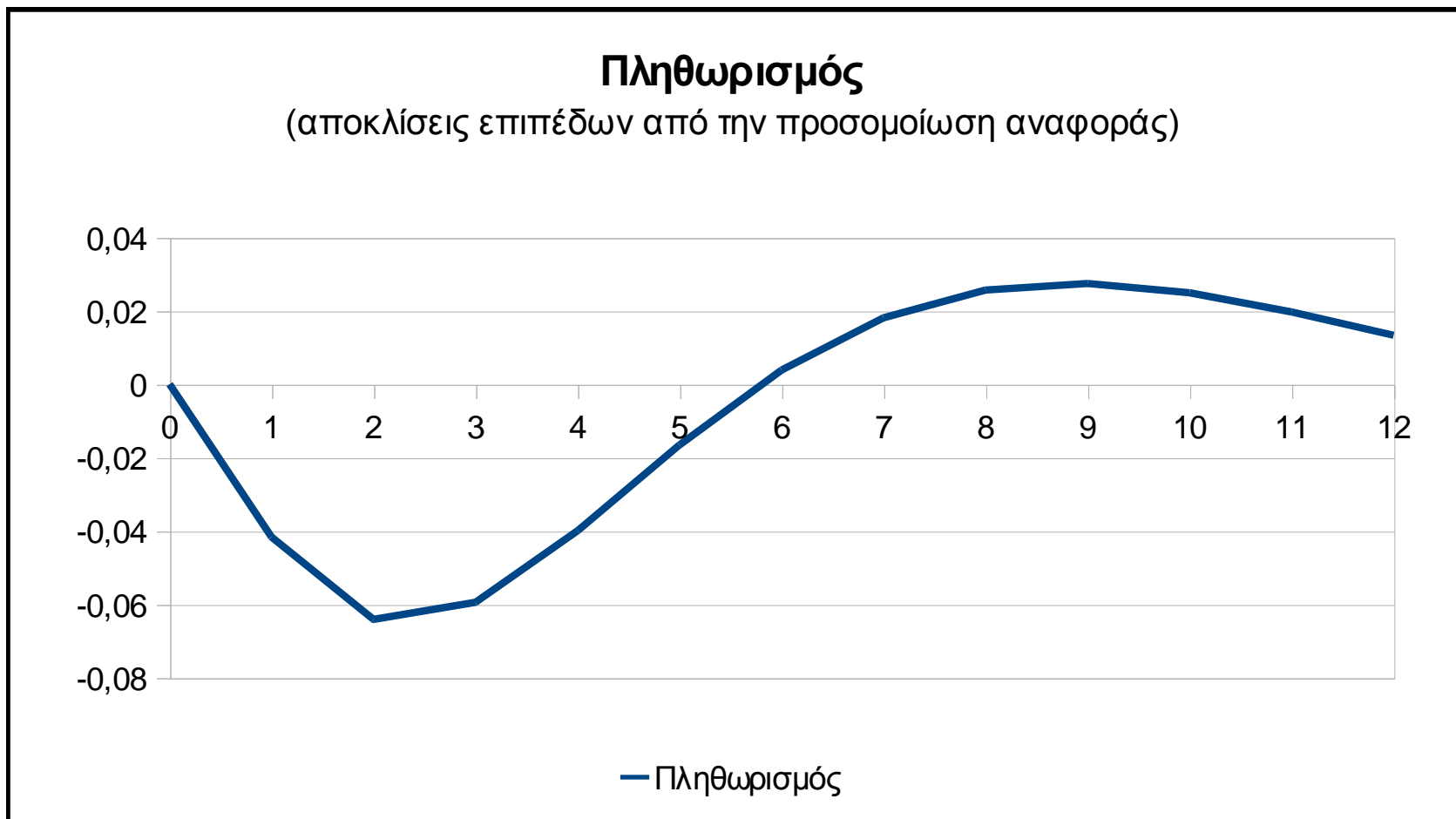
(Επιδράσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με την Παραχώρηση του Ελληνικού)

Επιδράσεις στην ισοτιμία από τη μείωση της δημόσιας κατανάλωσης. (Επιδράσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με την Π. του Ε.)

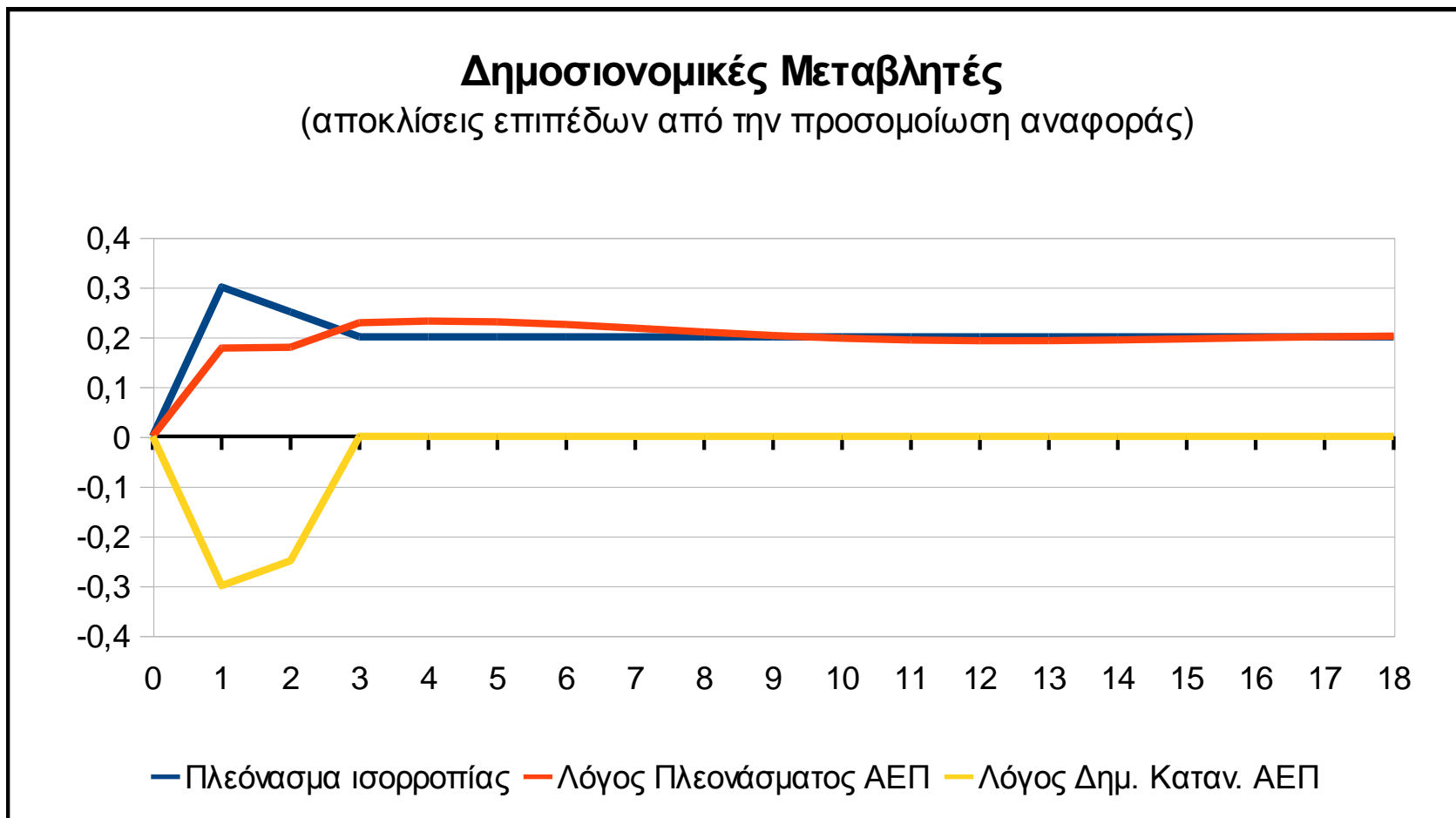

Επιδράσεις στις τιμές από τη μείωση της δημόσιας κατανάλωσης. (Επιδράσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με την Π.Ε.)

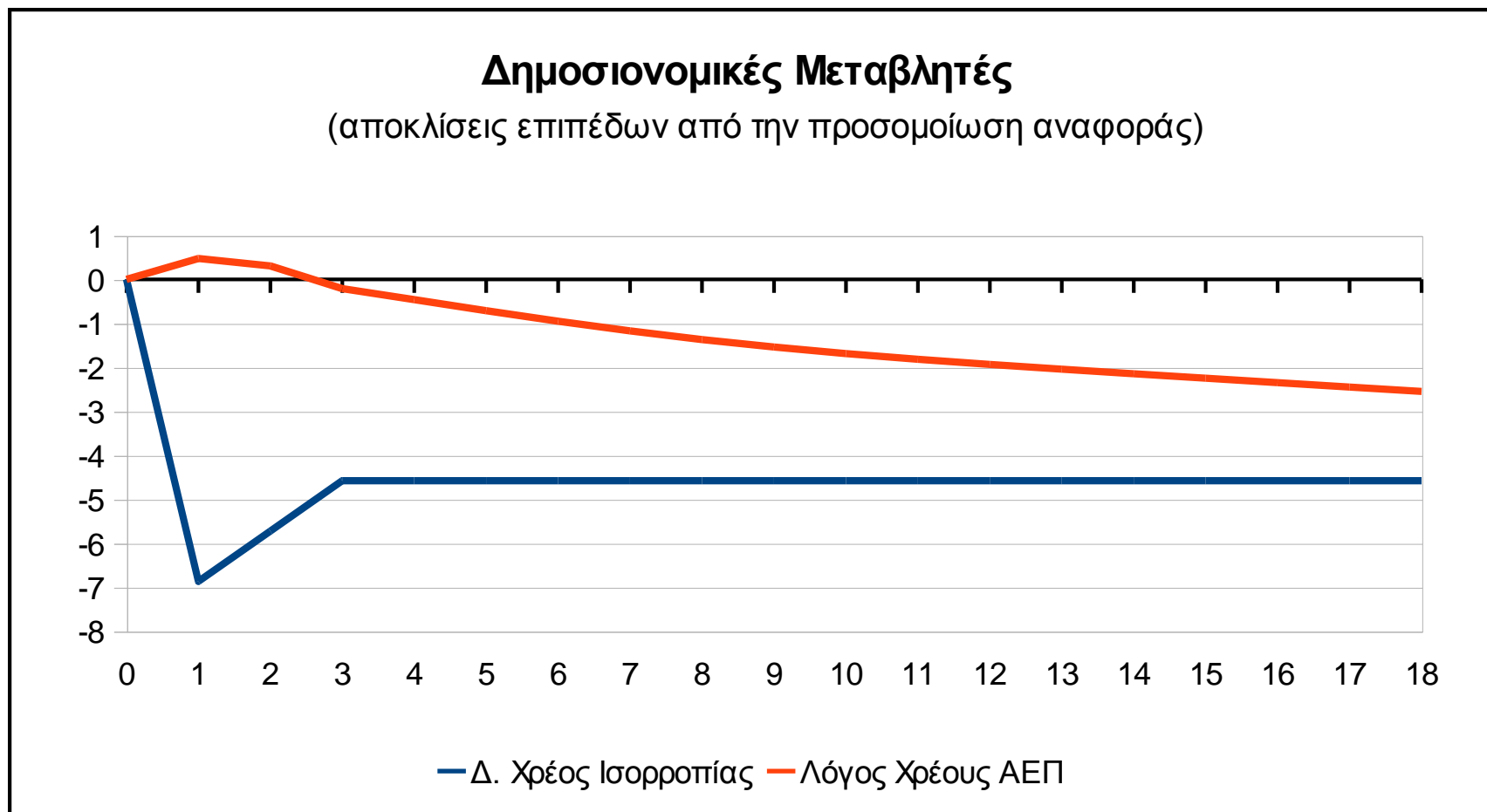

Επιδράσεις στα δημοσιονομικά μεγέθη από τη μείωση της δημόσιας κατανάλωσης.

(Επιδράσεις ισοδυνάμου δημοσιονομικού αποτελέσματος με την Π.Ε.)

Επιδράσεις στα δημοσιονομικά μεγέθη από τη μείωση της δημόσιας κατανάλωσης. (Επιδράσεις ισοδυνάμου δημοσιονομικού αποτελέσματος με την Α.Π.Δ.)

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
FOUNDATION FOR ECONOMIC & INDUSTRIAL RESEARCH

Τσάμη Καρατάση 11 – Αθήνα 117 42, Τηλ. 210 9211200-10 Fax 210 9233977, 210 9228130
11 Tsami Karatasi Str.-Athens 117 42, Tel. 210 9211200-10 Fax 210 9233977, 210 9228130

**Η παραχώρηση και αξιοποίηση της περιοχής του Ελληνικού
ως μοχλός ανάπτυξης για την ελληνική οικονομία:
Αποτίμηση των μακροοικονομικών επιδράσεων
(Συμπληρωματικά Αποτελέσματα)**

Νίκος Ζόνζηλος
Ερευνητικός Συνεργάτης

Σεπτέμβριος 2013

Τα νέα σενάρια

- Η παρούσα εργασία συμπληρώνει τη μελέτη του IOBE με τίτλο: Η παραχώρηση και αξιοποίηση της περιοχής του Ελληνικού ως μοχλός ανάπτυξης για την ελληνική οικονομία: αποτίμηση των μακροοικονομικών επιδράσεων.
- Συγκεκριμένα περιλαμβάνονται τα αποτελέσματα δυο νέων σεναρίων που διενεργήθηκαν με δύο διαφορετικές υποθέσεις για το τίμημα που θα προκύψει από την παραχώρηση της περιοχής του Ελληνικού (+/-20% του αρχικού σεναρίου), καθώς και της χρονικής κατανομής των εισπράξεων (Σενάριο A: 400+200+200+200+200, Σενάριο B: 400+100+100+100+100).
- Στα δύο νέα σενάρια έχει υποτεθεί ότι η εκχώρηση θα μπορούσε να αποφέρει ποσό από 800 εκατ. ευρώ έως 1,2 δισ. ευρώ, με κατανομή τους σε ορίζοντα 5ετίας.
- Τυχόν υψηλότερο ύψος επένδυσης και άρα κόστος υποδομών που θα αναλάβει ο επενδυτής μπορεί να διαφοροποιήσει τα τελικά αποτελέσματα.
- Σε κάθε περίπτωση, σημειώνεται ότι τα αποτελέσματα των νέων σεναρίων (ανάλυση ευαισθησίας) καταδεικνύουν ότι οι μακροοικονομικές επιπτώσεις καθορίζονται κυρίως από το ύψος της επένδυσης και όχι από το αρχικό τίμημα.

Τα αποτελέσματα

- Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται γραφικά και αριθμητικά.
- Το πρώτο σύνολο πινάκων και γραφημάτων περιλαμβάνει τα συγκριτικά αποτελέσματα των επιπτώσεων όλων των δημοσιονομικών μέσων στο ΑΕΠ και την απασχόληση για τα δυο νέα σενάρια.
- Το δεύτερο σύνολο διαγραμμάτων περιλαμβάνει αναλυτικά αποτελέσματα των δυο νέων σεναρίων για ένα μόνο δημοσιονομικό μέσο: τη δημόσια κατανάλωση.
- Ασφαλώς είναι διαθέσιμα αναλυτικά αποτελέσματα για κάθε δημοσιονομικό μέσο και σε πολύ μεγαλύτερη ανάλυση και για τα δυο σενάρια. Δεν παρουσιάζονται για λόγους οικονομίας του κειμένου αλλά και δυσκολίας διαχείρισης των πληροφοριών.
- Τα νέα αποτελέσματα διαφοροποιούνται βέβαια από το βασικό σενάριο των 500+500. Όμως η διαφοροποίηση δεν είναι μεγάλη και είναι προς την κατεύθυνση που αναμενόταν.

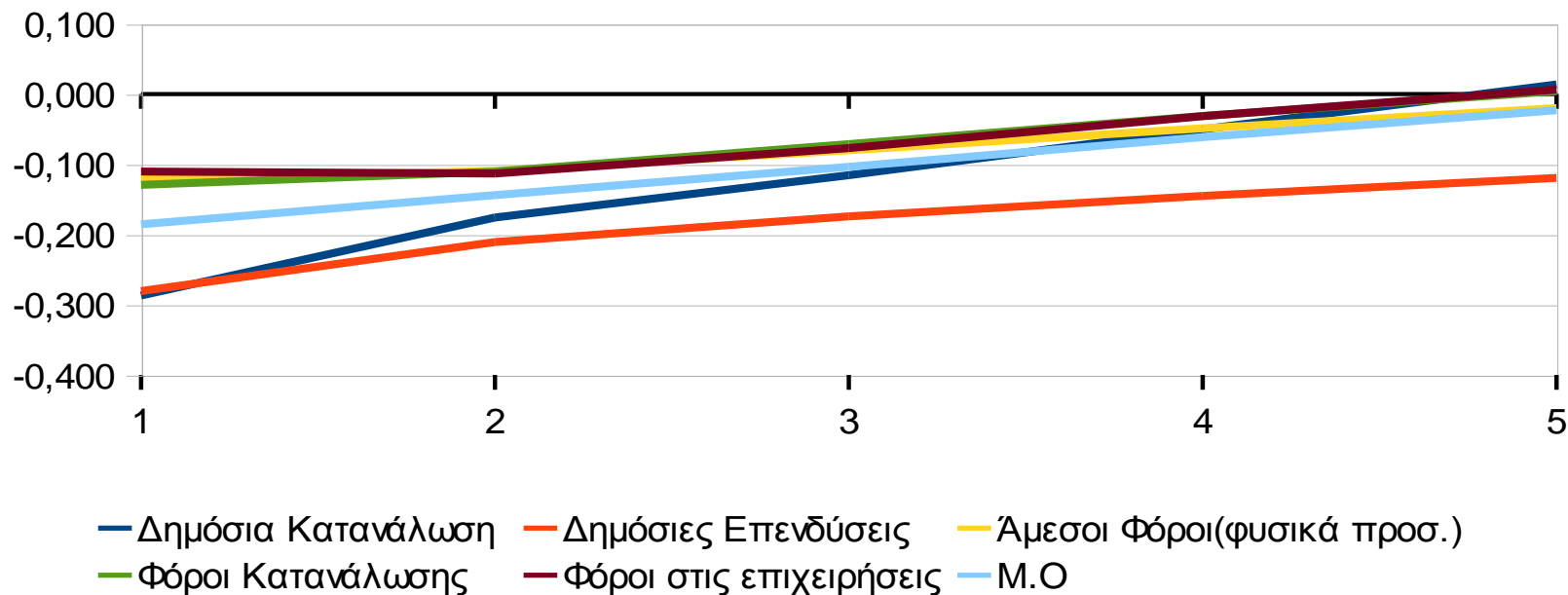
Επιδράσεις στο ΑΕΠ από τη μη εφαρμογή του προγράμματος παραχώρησης του Ελληνικού (Ποσοστιαίες αποκλίσεις επιπέδων, Σενάριο Α)

	1	2	3	4	5
Δημόσια Κατανάλωση	-0,287	-0,176	-0,116	-0,050	0,013
Δημόσιες Επενδύσεις	-0,281	-0,211	-0,174	-0,145	-0,119
Άμεσοι Φόροι(φυσικά προσ.)	-0,120	-0,110	-0,080	-0,049	-0,020
Φόροι Κατανάλωσης	-0,129	-0,110	-0,071	-0,031	0,004
Φόροι στις επιχειρήσεις	-0,110	-0,113	-0,077	-0,032	0,006
Μ.Ο	-0,185	-0,144	-0,104	-0,061	-0,023

Συγκριτική αξιολόγηση των επιδράσεων των διαφόρων δημοσιονομικών μέσων στο ΑΕΠ (Σενάριο Α)

Επιδράσεις στο ΑΕΠ των διαφόρων δημοσιονομικών μέσων

(ποσοστιαίες αποκλίσεις επιπέδων από την προσομοίωση αναφοράς)

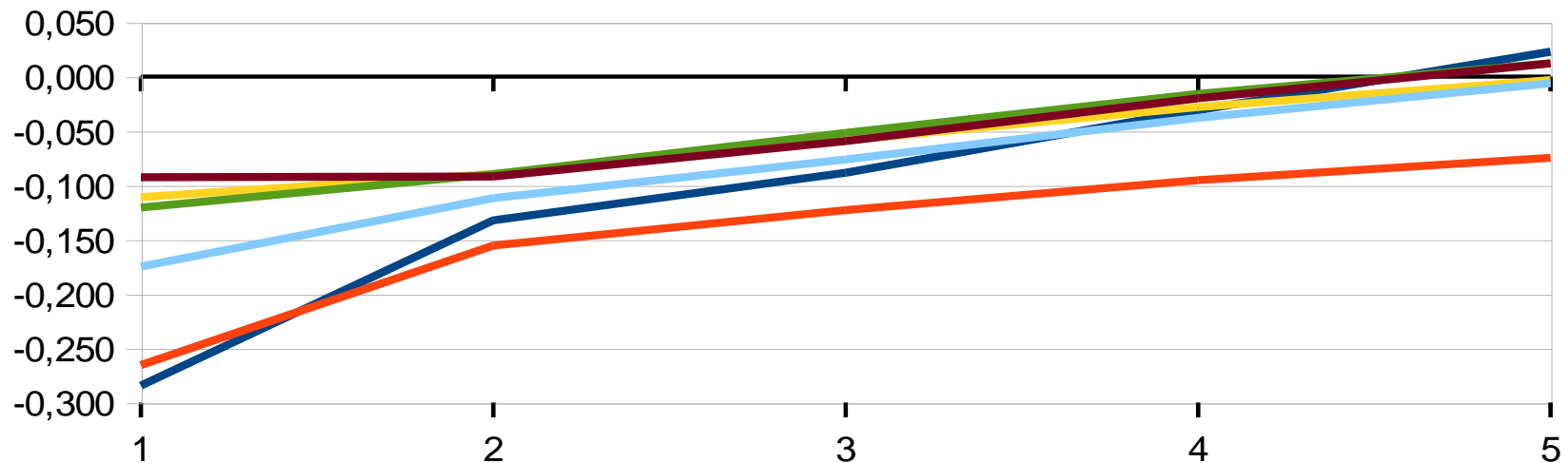
Επιδράσεις στο ΑΕΠ από τη μη εφαρμογή του προγράμματος παραχώρησης του Ελληνικού (Ποσοστιαίες αποκλίσεις επιπέδων, Σενάριο Β)

	1	2	3	4	5
Δημόσια Κατανάλωση	-0,284	-0,132	-0,089	-0,031	0,023
Δημόσιες Επενδύσεις	-0,266	-0,156	-0,123	-0,095	-0,075
Άμεσοι Φόροι (φυσικά προσ.)	-0,111	-0,090	-0,059	-0,028	-0,003
Φόροι Κατανάλωσης	-0,12	-0,09	-0,05	-0,02	0,01
Φόροι στις επιχειρήσεις	-0,093	-0,092	-0,059	-0,020	0,012
Μ.Ο	-0,17	-0,11	-0,08	-0,04	-0,01

Συγκριτική αξιολόγηση των επιδράσεων των διαφόρων δημοσιονομικών μέσων στο ΑΕΠ (Σενάριο Β)

Επιδράσεις στο ΑΕΠ των διαφόρων δημοσιονομικών μέσων

(ποσοστιαίες αποκλίσεις επιπέδων από την προσομοίωση αναφοράς)

— Δημόσια Κατανάλωση — Δημόσιες Επενδύσεις — Άμεσοι Φόροι(φυσικά προσ.)
— Φόροι Κατανάλωσης — Φόροι στις επιχειρήσεις — Μ.Ο

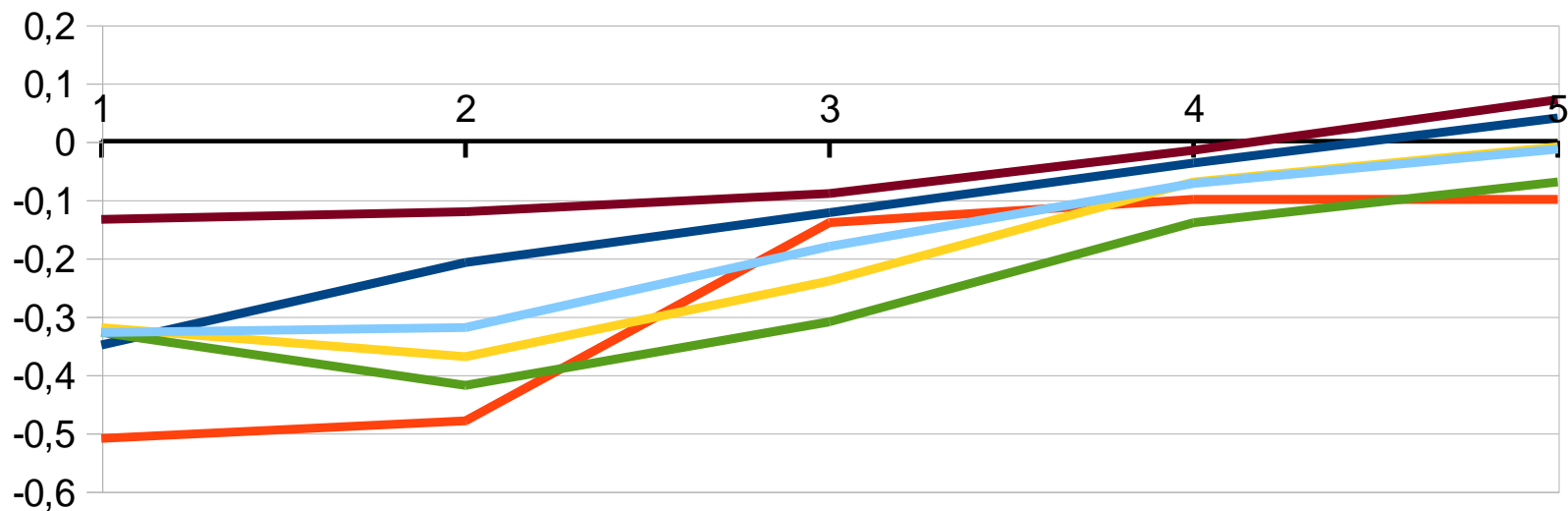
Επιδράσεις στην απασχόληση από τη μη εφαρμογή του προγράμματος παραχώρησης του Ελληνικού (Ποσοστιαίες αποκλίσεις επιπέδων, Σενάριο Α)

	1	2	3	4	5
Δημόσια Κατανάλωση	-0,350	-0,208	-0,123	-0,038	0,040
Δημόσιες Επενδύσεις	-0,51	-0,48	-0,14	-0,10	-0,100
Άμεσοι Φόροι (φυσικά προσ.)	-0,32	-0,37	-0,24	-0,07	-0,01
Φόροι Κατανάλωσης	-0,328	-0,42	-0,31	-0,14	-0,07
Φόροι επιχειρήσεις	-0,13	-0,12	-0,09	-0,02	0,07
Μ.Ο	-0,328	-0,320	-0,181	-0,073	-0,014

Συγκριτική αξιολόγηση των επιδράσεων των διαφόρων δημοσιονομικών μέσων στην Απασχόληση (Σενάριο Α)

Επιδράσεις στην απασχόληση των διαφόρων δημοσιονομικών μέσων

(ποσοστιαίες αποκλίσεις επιπέδων από την προσομοίωση αναφοράς)

— Δημόσια Κατανάλωση — Δημόσιες Επενδύσεις — Άμεσοι Φόροι(φυσικά προσ.)
— Φόροι Κατανάλωσης — Φόροι στις επιχειρήσεις — Μ.Ο

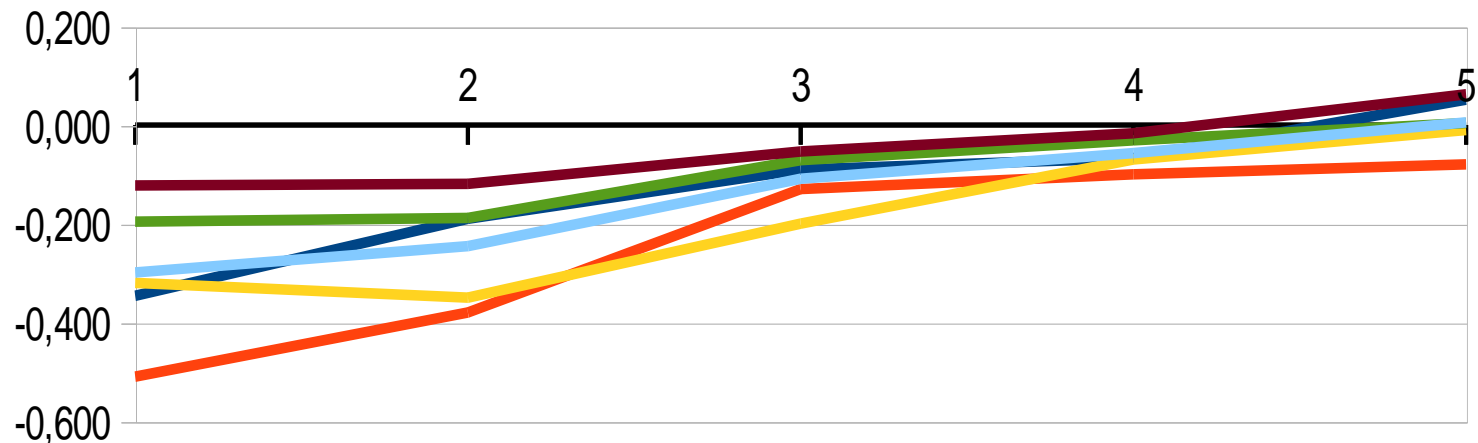
Επιδράσεις στην απασχόληση από τη μη εφαρμογή του προγράμματος παραχώρησης του Ελληνικού (Ποσοστιαίες αποκλίσεις επιπέδων, Σενάριο Β)

	1	2	3	4	5
Δημόσια Κατανάλωση	-0,35	-0,19	-0,09	-0,07	0,05
Δημόσιες Επενδύσεις	-0,51	-0,38	-0,13	-0,10	-0,08
Άμεσοι Φόροι(φυσικά προσ.)	-0,32	-0,35	-0,2	-0,07	-0,01
Φόροι Κατανάλωσης	-0,20	-0,19	-0,07	-0,03	0,00
Φόροι στις επιχειρήσεις	-0,12	-0,12	-0,05	-0,02	0,06
Μ.Ο	-0,299	-0,246	-0,109	-0,057	0,005

Συγκριτική αξιολόγηση των επιδράσεων των διαφόρων δημοσιονομικών μέσων στην Απασχόληση (Σενάριο Β)

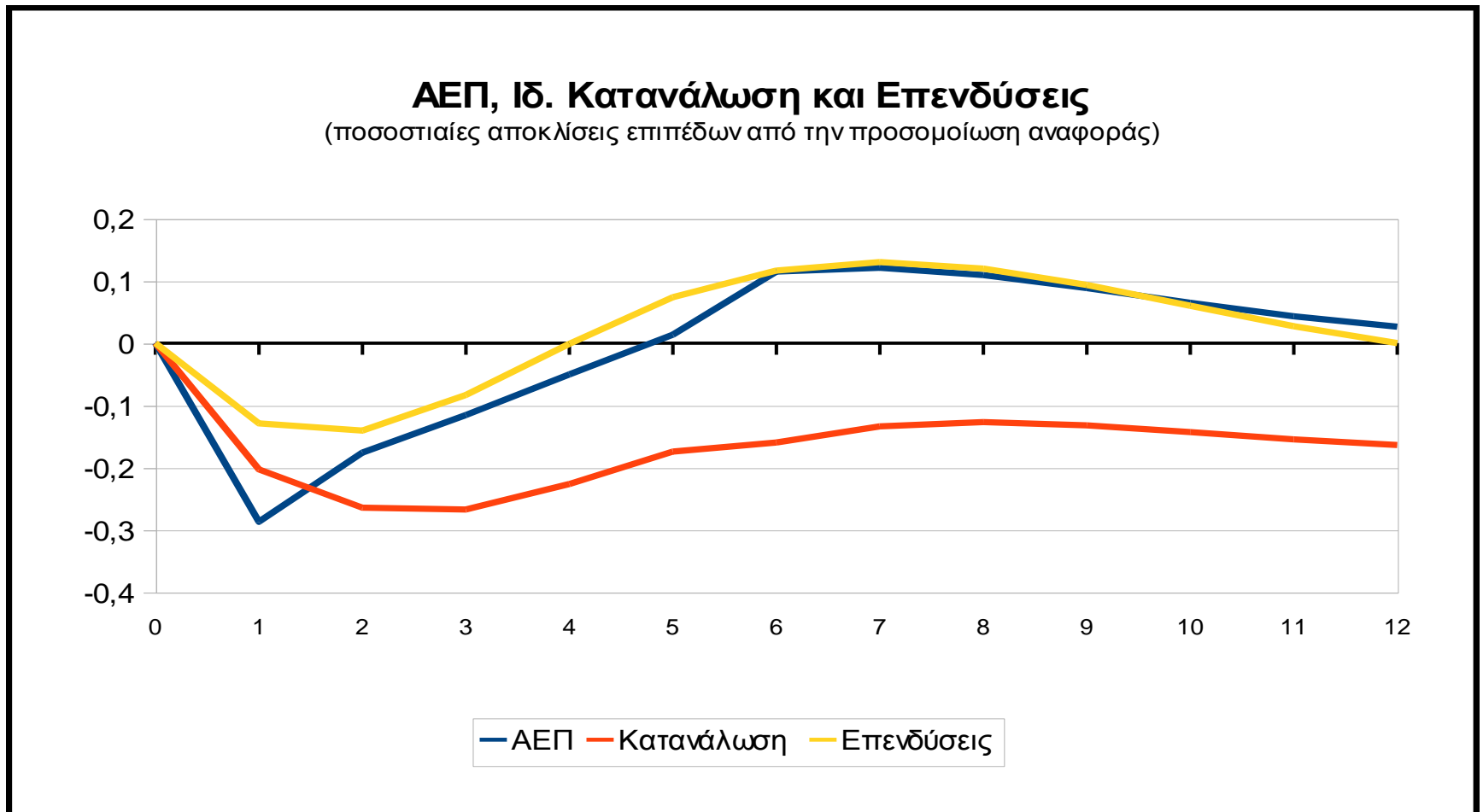
Επιδράσεις στην απασχόληση των διαφόρων δημοσιονομικών μέσων

(ποσοστιαίες αποκλίσεις επιπέδων από την προσομοίωση αναφοράς)

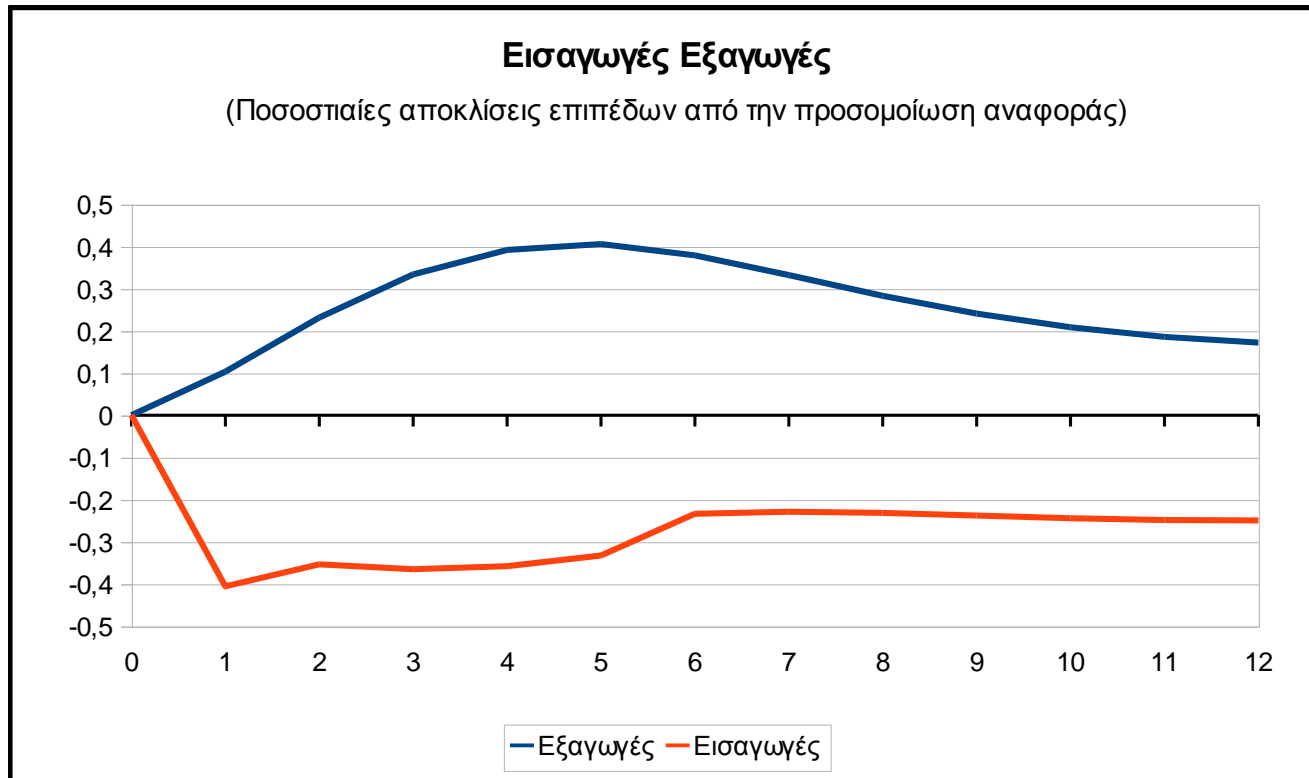

— Δημόσια Κατανάλωση — Δημόσιες Επενδύσεις — Άμεσοι Φόροι(φυσικά προσ.)
— Φόροι Κατανάλωσης — Φόροι στις επιχειρήσεις — Μ.Ο

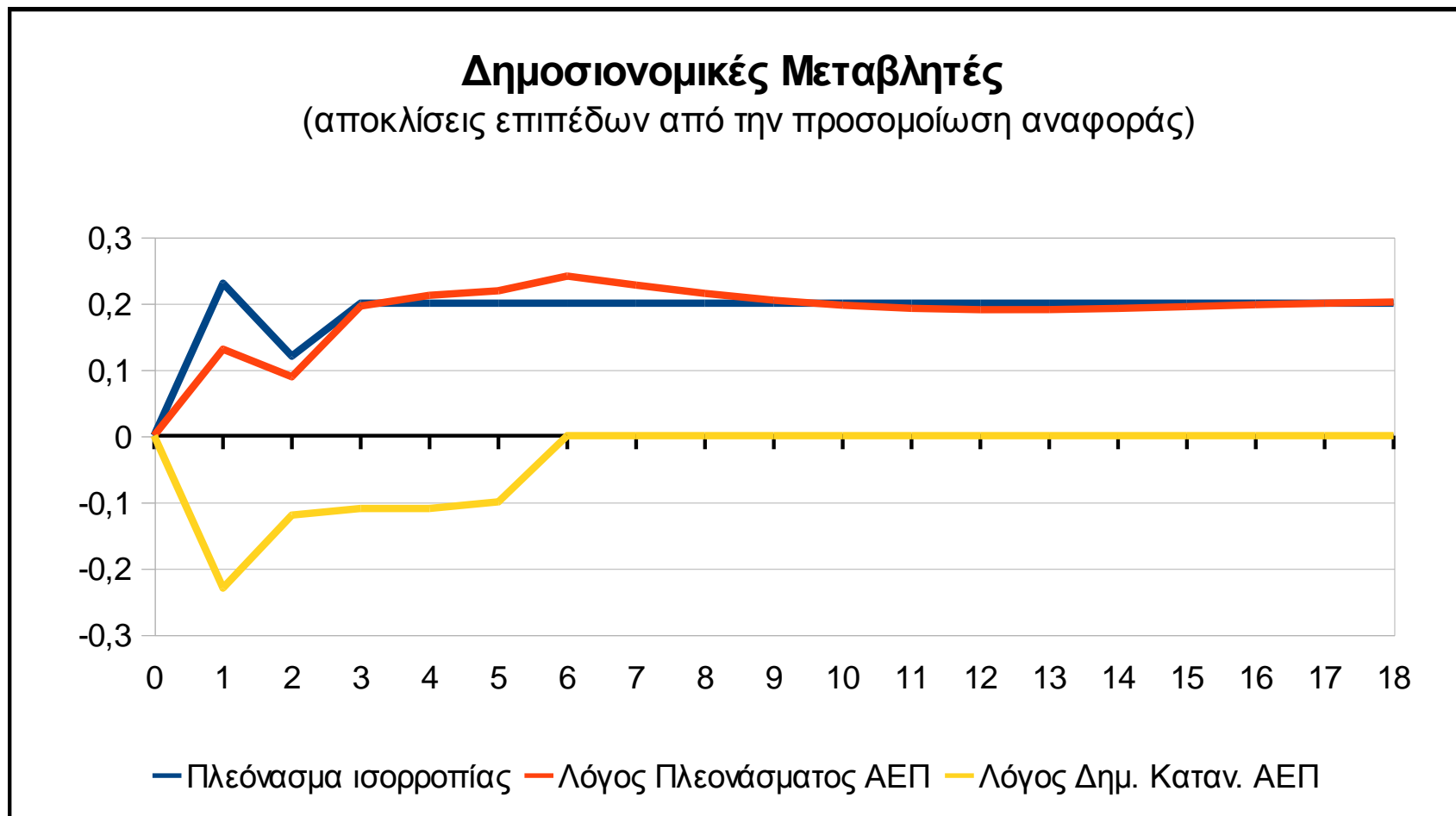
Επιδράσεις στο ΑΕΠ - Τα στοιχεία της ζήτησης και το ισοζύγιο πληρωμών
από τη μείωση της δημόσιας κατανάλωσης.
(Επιδράσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με την Παραχώρηση του Ελληνικού.
Σενάριο Α)

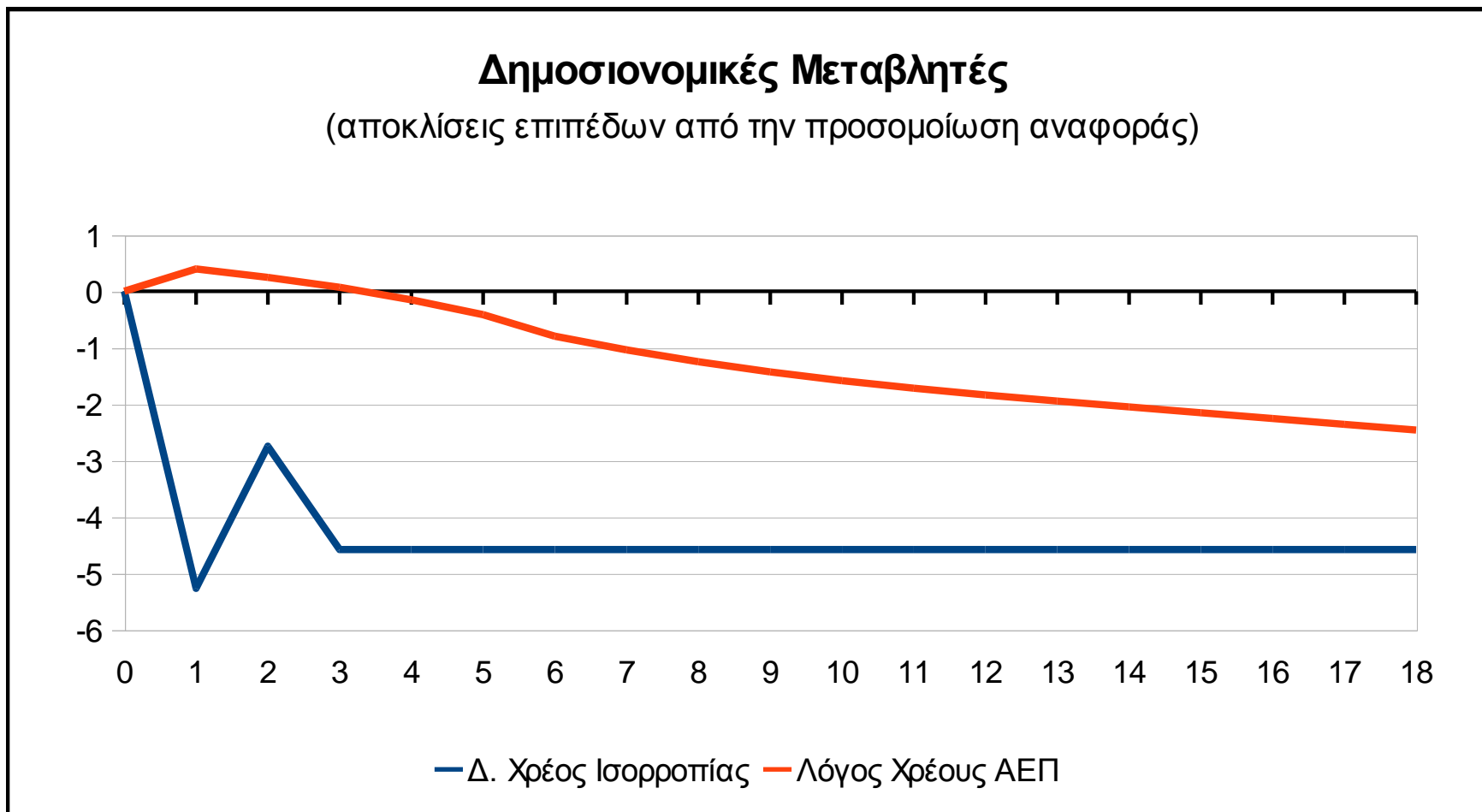
Επιδράσεις στο ΑΕΠ - Τα στοιχεία της ζήτησης και το ισοζύγιο πληρωμών από τη μείωση της δημόσιας κατανάλωσης. (Επιδράσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με την Παραχώρηση του Ελληνικού Σενάριο Α)

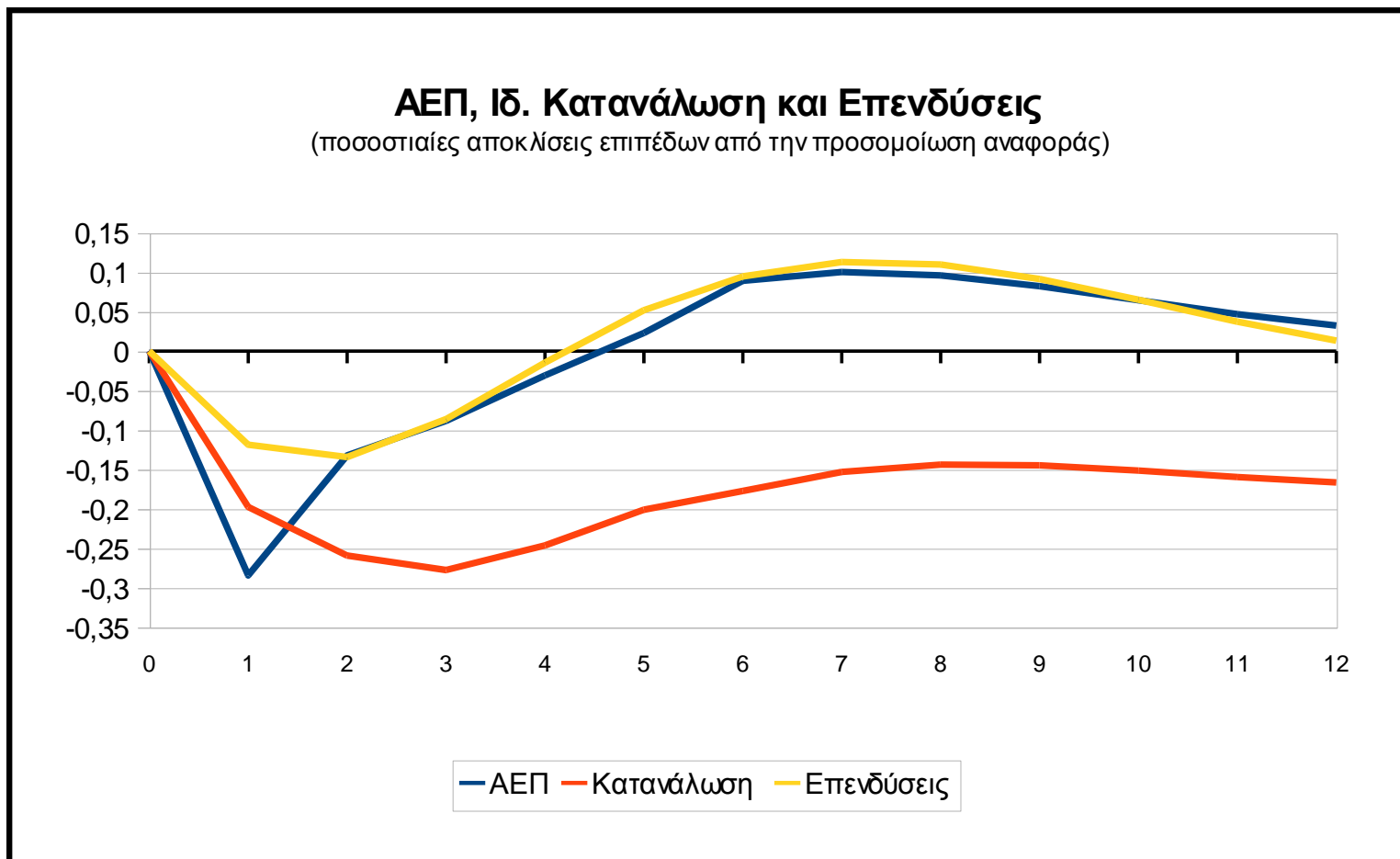
Επιδράσεις στα δημοσιονομικά μεγέθη από τη μείωση της δημόσιας κατανάλωσης. (Επιδράσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με την Παραχώρηση του Ελληνικού. Σενάριο Α)

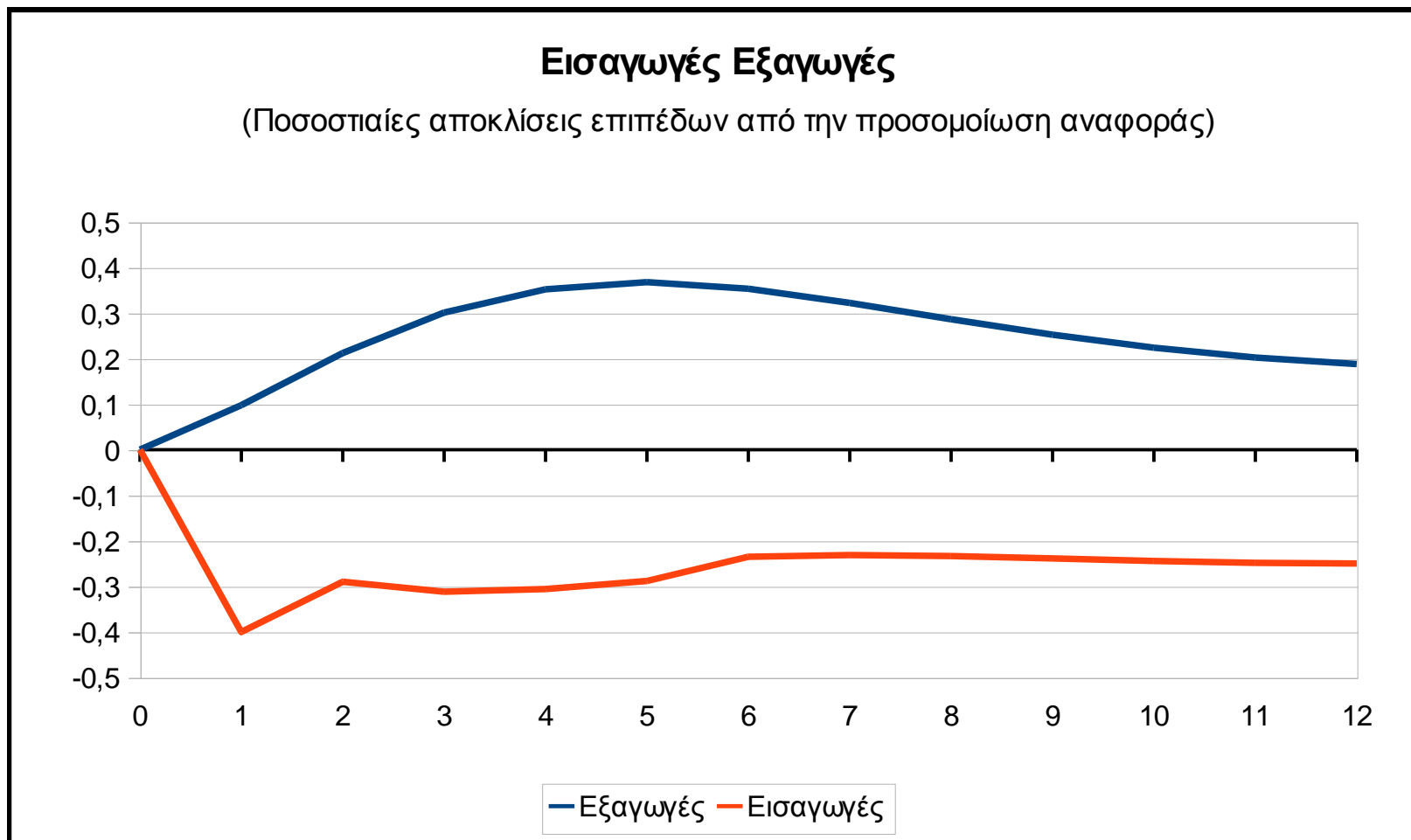
Επιδράσεις στα δημοσιονομικά μεγέθη από τη μείωση της δημόσιας κατανάλωσης.
(Επιδράσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με την Παραχώρηση του Ελληνικού.
Σενάριο Α)

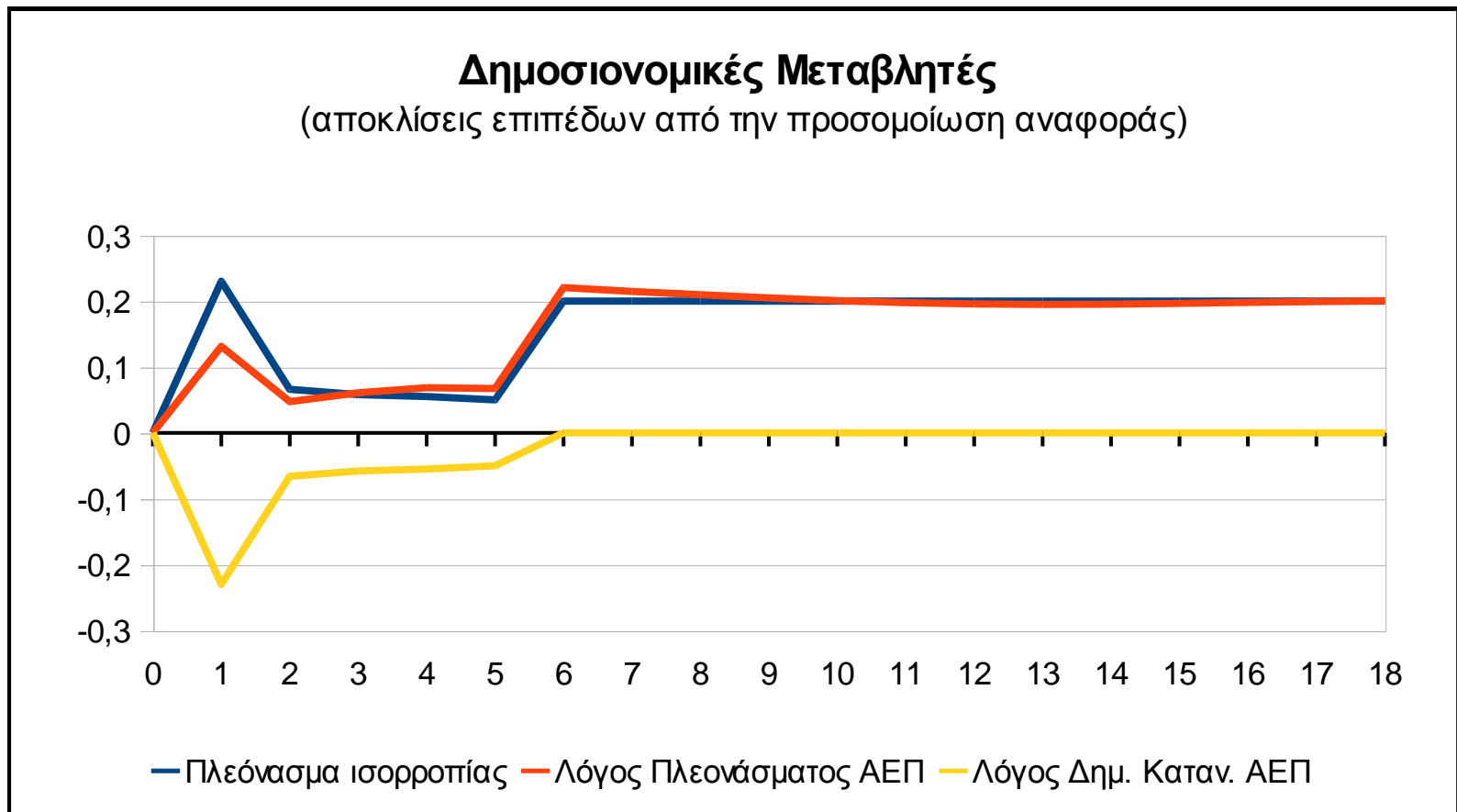
Επιδράσεις στο ΑΕΠ - Τα στοιχεία της ζήτησης και το ισοζύγιο πληρωμών
από τη μείωση της δημόσιας κατανάλωσης.
(Επιδράσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με την Παραχώρηση του Ελληνικού.
Σενάριο Β)

Επιδράσεις στο ΑΕΠ τα στοιχεία της ζήτησης και το ισοζύγιο πληρωμών
από τη μείωση της δημόσιας κατανάλωσης.
(Επιδράσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με την Παραχώρηση του Ελληνικού.
Σενάριο Β)

Επιδράσεις στα δημοσιονομικά μεγέθη από τη μείωση της δημόσιας κατανάλωσης.
(Επιδράσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με την Παραχώρηση του Ελληνικού.
Σενάριο Β)

Επιδράσεις στα δημοσιονομικά μεγέθη από τη μείωση της δημόσιας κατανάλωσης. (Επιδράσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με την Παραχώρηση του Ελληνικού. Σενάριο Β)

